

Філософія_ДВ_2024

Базовий рівень

1. Вкажіть представника мілетської школи:
  - а. Кант
  - б. Сковорода
  - в. Маркузе
  - г. Анаксимандр

2. Назвіть філософа, який працював упродовж класичного періоду античної філософії:
  - а. Маркс
  - б. Коперник
  - в. Платон
  - г. Сковорода

3. Назвіть давньогрецького філософа, який вважав, що у світі все походить від одного матеріального першоелементу – вогню:
  - а. Геракліт
  - б. Демокріт
  - в. Гегель
  - г. Монтеск'є

4. Назвіть одну з основних філософських шкіл епохи Еллінізму:
  - а. кантіанці
  - б. гегельянці
  - в. стоїки
  - г. орфіки

5. Дискусія про універсалії поділила середньовічних філософів на два основних напрями:
  - а. фізиків і ліриків
  - б. реалістів і номіналістів
  - в. механіків і органіцистів
  - г. фізиків і метафізиків

6. Філософія як теоретична форма світогляду зародилася в:
  - а. Україні
  - б. Греції
  - в. Німеччині
  - г. США

7. Етичне вчення, що визначає сенс життя в отриманні насолоди, називається:
  - а. гедонізм
  - б. комунізм
  - в. аскетизм
  - г. соціалізм

8. Хто з філософів перший ужив слово "філософія"?
- а. Сковорода
  - б. Піфагор
  - в. Фройд
  - г. Бруно
9. В період античної філософії переорієнтація дослідження з природи на людину була здійснена:
- а. Сократом
  - б. Да Вінчі
  - в. Беконом
  - г. Коперніком
10. Характерною рисою світогляду Античності був:
- а. пропагандоцентризм
  - б. комунізоцентризм
  - в. наукоцентризм
  - г. космоцентризм
11. На думку стоїків, сенс життя людини полягає у:
- а. вмінні мужньо і гідно підпорядкуватися долі
  - б. прагненні відмовитися від всіх суспільних обов'язків
  - в. прагненні боротися за справедливий суспільний порядок
  - г. вмінні насолоджуватися життям
12. Твердження про існування двох світів ("світу ідей" та "світу речей") в античній філософії належить:
- а. Томі Аквінському
  - б. Платону
  - в. Конфуцію
  - г. Чижевському
13. Хто серед античних філософів є автором вчення про "ідеальну державу"?
- а. Грушевський
  - б. Декарт
  - в. Платон
  - г. Липинський
14. Як називали перших грецьких філософів?
- а. "фізиками"
  - б. "математиками"
  - в. "політиками"
  - г. "філологами"
15. Апологетика – це
- а. філософське вчення, яке захищає Святе Письмо від критики
  - б. мистецтво красномовства
  - в. філософсько-релігійний культ давньогрецького бога Аполлона

- г. індекс заборонених церквою книг
16. Натурфілософія Античності – це:
- а. етичне вчення
  - б. синонім тоталітаризму
  - в. філософія природи
  - г. теоцентризм
17. Перші античні філософи під природним першопочатком світу розуміли:
- а. певну природну стихію
  - б. фантазію
  - в. ідею
  - г. мрію
18. Положення про єдність розуму й віри розробив в епоху Середньовіччя
- а. Юрген Габермас
  - б. Макс Шеллер
  - в. Тома Аквінський
  - г. Герман Коген
19. Креаціонізм – це
- а. теологічний принцип, згідно з яким Бог створив світ з нічого
  - б. принцип подолання суперечностей
  - в. принцип еволюції людини від вищих приматів
  - г. принцип сходження від абстрактного до конкретного
20. Середньовічний мислитель, автор висловлювання "Вірую, бо це абсурдно"
- а. Георг Гегель
  - б. Макс Шелер
  - в. Еріх Распе
  - г. Тертуліан
21. Кому із античних філософів належить твердження, що все суще є число?
- а. Вернадському
  - б. Кампанеллі
  - в. Піфагору
  - г. Лейбніцу
22. Який із наведених напрямків філософії відноситься до сучасної некласичної філософії?
- а. неотомізм
  - б. томізм
  - в. стоїцизм
  - г. апологетика
23. Напрямок сучасної некласичної філософії є:
- а. фрейдизм
  - б. абстракціонізм
  - в. анархізм

г. емпіризм

24. Сучасна неklasична філософія представлена:

- а. неопозитивізмом
- б. епікуреїзмом
- в. стоїцизмом
- г. скептицизмом

25. До сучасної неklasичної філософії відносять:

- а. постпозитивізм
- б. томізм
- в. класицизм
- г. патристику

26. Яка з течій належить до антропологічного напрямку сучасної неklasичної філософії:

- а. теоцентризм
- б. структуралізм
- в. екзистенціалізм
- г. постструктуралізм

27. Яка з течій належить до сцієнтичного напрямку сучасної неklasичної філософії:

- а. містицизм
- б. постмодернізм
- в. неокантіанство
- г. персоналізм

28. Яка з течій належить до культурологічного напрямку сучасної неklasичної філософії:

- а. аналітична філософія
- б. біхевіоризм
- в. філософія історії
- г. ідеалізм

29. Яка з течій належить до критичних теорій сучасної неklasичної філософії:

- а. платонізм
- б. картезіанство
- в. неомарксизм
- г. епікурейство

30. Українська філософія у своєму розвитку має такий етап:

- а. філософія доби Відродження
- б. антична українська філософія
- в. фрейдистська філософія в Україні
- г. український постмодернізм

31. Характерним для філософії доби Київської Русі є:

- а. переважання логічної проблематики
- б. синтез античної та середньовічної інтелектуальних традицій
- в. розвиток методологічного знання

- г. прагнення до систематизації знання
32. Рисою української філософії традиційно називають:
- а. біхевіоризм
  - б. антеїзм
  - в. фальсифікаціонізм
  - г. прагматизм
33. Найважливішою у філософії Г. Сковороди слід вважати ідею:
- а. виправлення імен
  - б. самопізнання
  - в. "надлюдини"
  - г. незалежності
34. До найвизначніших українських філософів належить:
- а. П. Юркевич
  - б. І. Карпенко-Карий
  - в. Г. Шамвей
  - г. Б. Кроче
35. Філософія XIX ст. в Україні відзначається такою рисою:
- а. критикою західної філософії з позиції марксизму
  - б. софістичним характером
  - в. підвищеним інтересом до ідей спекулятивної схоластики
  - г. розвитком світоглядних ідей у середовищі університетської професури
36. До змісту української філософської думки належить ідея:
- а. залежність подій національної історії від особливостей національного характеру
  - б. пошук раціональних чинників богопізнання
  - в. проголошення найвищою цінністю утилітарну користь
  - г. визнання Бога єдиним суттєвим чинником історичного процесу
37. Загалом філософія 1930-80-их рр. на теренах України може бути оцінена як:
- а. Продуктивна й автентична
  - б. відділена від ідеології
  - в. неоднорідна у своєму розвитку (чергування злетів і падінь)
  - г. заглиблена в теологічні пошуки
38. Джерелом філософії доби Київської Русі є:
- а. "Велесова книга"
  - б. "Слово про закон і благодать"
  - в. "Шлях аріїв"
  - г. "Кобзар"
39. Умоглядне тлумачення природи без опори на досвідне природознавство називається:
- а. утопією
  - б. натурфілософією
  - в. метафізикою

- г. соціал-дарвінізмом
40. В якому періоді античної філософії питання про першопочаток світу було центральним?
- а. римському
  - б. класичному
  - в. досократичному
  - г. сократичному
41. Основними представниками класичного періоду античної філософії були:
- а. епікурейці, стоїки, скептики
  - б. піфагорійці, орфіки, софісти
  - в. Фалес, Анаксимандр, Анаксімен, Геракліт
  - г. Сократ, Платон, Аристотель
42. Першим античним філософом, який поставив питання про відмінність між філософією та іншими сферами знання, був:
- а. Аристотель
  - б. Габермас
  - в. Чижевський
  - г. Дерріда
43. Хто зі старогрецьких філософів вперше розмежував думку, знання і мудрість?
- а. Фуко
  - б. Сен-Сімон
  - в. Платон
  - г. Віко
44. Виберіть правильну підставу, за якою прийнято класифікувати світогляд:
- а. за належністю до титульної нації
  - б. за расовою ознакою
  - в. за морально-ціннісними орієнтаціями
  - г. за експериментальними даними
45. Особливою рисою філософського мислення є:
- а. містичний тип мислення
  - б. окреслення дійсності з позиції наявного та належного
  - в. одкровення як провідний метод дослідження
  - г. орієнтація на авторитет
46. Існує такий рівень буття:
- а. мікросвіт
  - б. наносвіт
  - в. максисвіт
  - г. мінісвіт
47. Основною онтологічною проблемою є співвідношення:
- а. краси-потворного
  - б. добра-зла

- в. буття-небуття
- г. людини і суспільства

48. Кількісним підходом до субстанції є:

- а. сервілізм
- б. фетишизм
- в. плюралізм
- г. анімізм

49. Кого в Стародавній Греції називали "софістами"?

- а. богословів
- б. платних учителів риторики
- в. учнів Аристотеля
- г. мудрих правителів

50. Хто в старогрецькій філософії був засновником етичного раціоналізму, тобто вважав знання основою чеснот, а незнання – джерелом зла?

- а. Ортега-і-Гассет
- б. Монтеск'є
- в. Сократ
- г. Поппер

51. Парою категорій (гранично загальних понять), через яку уточнюють поняття "буття", є

- а. рослина-тварина
- б. праве-ліве
- в. простір-час
- г. аналіз-синтез

52. Яка ідея Імануїла Канта є революційною у гносеології?

- а. пізнання є спогляданням об'єкта
- б. розсудок сам конструює предмет відповідно до апріорних форм мислення
- в. матеріалістичне розуміння історії
- г. наші знання не повинні узгоджуватися з предметами

53. Формою раціонального рівня пізнання є

- а. судження
- б. таємниця
- в. непізнаване
- г. примітивне

54. Формою чуттєвого рівня пізнання є

- а. культура
- б. природа
- в. відчуття
- г. практика

55. І. Кант висунув ідею про:

- а. синергетику

- б. вроджені ідеї
  - в. двоїсту істину
  - г. апріорність наших знань
56. До видів пізнання відносять
- а. істинний
  - б. хибний
  - в. правильний
  - г. життєво-досвідний
57. В історію філософії Л. Фюєрбах увійшов як філософ, який створив вчення про:
- а. людину
  - б. географічний детермінізм
  - в. діалектику
  - г. еволюцію
58. Одним із видів пізнання є
- а. придатний
  - б. неправильний
  - в. правильний
  - г. релігійний
59. Виберіть існуючий вид пізнання
- а. божественний
  - б. хибний
  - в. неправильний
  - г. філософський
60. Недоліком відчуттів прийнято вважати
- а. неможливість все відчутти (побачити, почути тощо)
  - б. узагальненість образів, що виникають
  - в. відділення суттєвого від несуттєвого
  - г. неадекватність засвоєної інформації
61. Рисою наукового знання є
- а. тип мислення, спрямований на доведення
  - б. орієнтація на віру
  - в. відсутність об'єкта
  - г. відсутність суб'єкта
62. Який шлях отримання знання в емпіризмі (за допомогою органів чуття)?
- а. досвід
  - б. інтуїція
  - в. мудрість
  - г. віра
63. До рівнів пізнання відносять
- а. істинний

- б. хибний
  - в. невизначений
  - г. чуттєвий
64. Оберіть існуючий рівень пізнання
- а. істинний
  - б. хибний
  - в. невизначений
  - г. раціональний
65. Хто із наведених філософів є представником німецької класичної філософії?
- а. Х. Ортега-і-Гассет
  - б. Б. Спіноза
  - в. Піфагор
  - г. І. Кант
66. Німецька класична філософія представлена таким мислителем:
- а. Аристотелем
  - б. Г. Гегелем
  - в. Р. Декартом
  - г. В. Вернадським
67. Релігійна концепція походження свідомості наполягає, що
- а. Творець і людина – це одне й те ж
  - б. людина має особливий статус з-поміж живого
  - в. людина в усьому є досконалою істотою
  - г. людина – недосконале творіння Бога
68. Недоліком еволюційної концепції походження свідомості є
- а. вписування людини у світ природи
  - б. недоведеність факту розвитку природи
  - в. відсутність зв'язку між органічним розвитком та інтелектуальним
  - г. ненауковість еволюційної теорії
69. І. Канту належить ідея про:
- а. стохастичність
  - б. вроджені знання
  - в. принципову неможливість пізнання сутності речей
  - г. ідоли людського роду
70. Що можна віднести до змісту свідомості?
- а. гормони
  - б. волю
  - в. інстинкти
  - г. тіло
71. У чому суть "коперніканського перевороту", здійсненого І. Кантом?
- а. суб'єкт є активною складовою пізнавального процесу

- б. пізнання є пасивне споглядання об'єкта
  - в. джерелом знання є пригадування душі своїх снів
  - г. наші знання повинні узгоджуватися з фантазіями душі
72. Суть "коперніканського перевороту", здійсненого І. Кантом, полягає у залежності пізнання від:
- а. методу і місця пізнання
  - б. від пасивного споглядання об'єкта
  - в. суб'єкта
  - г. узгодження з предметами й політикою
73. "Коперніканський переворот", здійснений І. Кантом у гносеології, полягає у тому, що:
- а. наші знання повинні узгоджуватися з предметами й правилами
  - б. пізнання є активне споглядання об'єкта та суб'єкта
  - в. тріадичність пізнавального процесу
  - г. пізнання є конструювання предмета
74. Суть кантівського "коперніканського перевороту" полягає:
- а. у наявності теоретичного розуму
  - б. у перетворенні людини на вихідну проблему філософських роздумів
  - в. у космологічному доведенні існування Бога
  - г. у тому, що в ході пізнання думка йде від об'єкта до суб'єкта
75. У гносеології І. Кант здійснив "коперніканський переворот". Яка ідея І. Канта є революційною?
- а. предмети повинні узгоджуватися з нашими знаннями
  - б. тотожність предмета і предиката
  - в. наші знання повинні узгоджуватися з предметами та ідеями
  - г. пізнання є споглядання об'єкта
76. Яка теза стосується "коперніканського перевороту", здійсненого І. Кантом у гносеології?
- а. про непізнаваність феноменів
  - б. розсудок сам конструює предмет відповідно до апріорних форм мислення
  - в. пізнання є споглядання об'єкта
  - г. наші знання повинні узгоджуватися з фантазіями
77. Яка ідея І. Канта є революційною у гносеології?
- а. пізнання є споглядання об'єкта
  - б. джерелом знань є досвід минулих поколінь
  - в. ми можемо пізнати лише те, що самі сконструювали
  - г. наші знання повинні узгоджуватися з політикою
78. Недоліком трудової концепції походження свідомості є
- а. відсутність зв'язку між працею і постанням свідомості
  - б. визначення праці як єдиного чинника постання свідомості
  - в. протиставлення тварини й людини
  - г. протиставлення індивідуальної та суспільної праці
79. Формою суспільної свідомості є
- а. космос

- б. мораль
- в. природа
- г. техніка

80. Формою суспільної свідомості прийнято вважати

- а. космос
- б. релігія
- в. природа
- г. техніка

81. До форм суспільної свідомості відносять

- а. техніку
- б. філософію
- в. природу
- г. тваринний світ

82. Свідомість не може

- а. відображати світ
- б. конструювати образ світу
- в. оцінювати світ
- г. творити світ

83. Вкажіть властивість методу, що стосується результату його застосування

- а. плідність
- б. економність
- в. зрозумілість
- г. примітивність

84. Група методів, які застосовуються в різних галузях знання

- а. загальнонаукові
- б. загальнотеоретичні
- в. загальноетичні
- г. загальнопрактичні

85. Від методів потрібно відрізнити такі форми як

- а. синтези
- б. аналізи
- в. алгоритми
- г. аналогії

86. Що НЕ є методом пізнання?

- а. синтез
- б. аналогія
- в. рецепт
- г. опис

87. Методом НЕ являється

- а. аналогія

- б. аналіз
- в. процедура
- г. опис

88. Методом теоретичного пізнання є

- а. "мислення вголос"
- б. спостереження
- в. "мислення з олівцем"
- г. аксіоматико-дедуктивний

89. Виберіть з переліченого складову методу

- а. процесуальна
- б. всі варіанти вірні
- в. концептуальна
- г. описова

90. Виберіть з переліченого властивість методу

- а. ясність
- б. всі варіанти вірні
- в. плідність
- г. спрямованість

91. Оберіть з переліченого властивість методу

- а. детермінованість
- б. всі варіанти вірні
- в. результативність
- г. економність

92. До властивостей методу відносять

- а. надійність
- б. всі варіанти вірні
- в. економність
- г. ясність

93. Методи прийнято класифікувати за наступною підставою

- а. за ефективністю
- б. за співвідношенням у змісті методів загальних принципів і конкретних правил
- в. за усвідомленістю та неусвідомленістю використовуваних прийомів
- г. за наявністю й відсутністю складових методу

94. Кризовість культури у ХХ ст. виявляється у такому явищі

- а. розчарування у прогресивності європейської культури
- б. масове використання Інтернету
- в. згорання програми масової культури
- г. занепад некласичної думки

95. В чому виявилась криза культури у ХХ ст.?

- а. радикальний вплив людини на планетарні параметри

- б. масове використання Інтернету
  - в. згорання програми масової культури
  - г. занепад некласичної думки
96. Яке явище свідчить про кризовість культури у ХХ ст.?
- а. радикальний вплив людини на планетарні параметри
  - б. поява явища масового культуротворення
  - в. розчарування у можливостях прогресу
  - г. всі варіанти вірні
97. Яку з ідей не можна назвати характерною для епохи Відродження?
- а. пантеїзм
  - б. антропоцентризм
  - в. гуманізм
  - г. технізація
98. Специфічною рисою цивілізації слід вважати
- а. прагнення до священного і потаємного
  - б. оцінка речей за зручністю та комфортністю
  - в. речі цінні, якщо мають тривалу історію
  - г. орієнтація на традицію
99. Яка риса притаманна сучасній цивілізації?
- а. прагнення до священного і потаємного
  - б. приписування речам престижності
  - в. речі цінні, якщо мають тривалу історію
  - г. орієнтація на традицію
100. Характерною рисою цивілізації слід вважати
- а. прагнення до священного і потаємного
  - б. орієнтація на новацію (що новіше, те й цінніше)
  - в. речі цінні, якщо мають тривалу історію
  - г. орієнтація на традицію
101. Термін "філософія" перекладається з грецької мови як:
- а. божественна мудрість
  - б. любов до істини
  - в. любов до мудрості
  - г. вчення про світ
102. Хто із запропонованих древньогрецьких філософів уперше вжив термін "філософія" і назвав себе філософом?
- а. Фюєрбах
  - б. Піфагор
  - в. Донцов
  - г. Тома Аквінський
103. Ознакою свідомості є

- а. гормони
  - б. природність
  - в. мовлення
  - г. тіло
104. Визначте історичний період виникнення філософії:
- а. 5–6 ст. н. е.
  - б. 7–6 ст. до н.е.
  - в. середина III тисячоліття до н. е.
  - г. 18–19 ст. н. е.
105. Визначте, що з переліченого є теорією походження свідомості
- а. трудова
  - б. субстанційна
  - в. всі варіанти вірні
  - г. еволюційна
106. Світогляд – це:
- а. сукупність поглядів на світ, відношення людини до світу і до самої себе
  - б. сукупність знань, якими володіє людина
  - в. відображення людською свідомістю тих суспільних відношень, які об'єктивно існують у суспільстві
  - г. система адекватних установок зрілої особистості
107. Виберіть із запропонованих варіантів історичний тип світогляду:
- а. монотеїзм
  - б. політеїзм
  - в. релігія
  - г. софізм
108. Визначальною ознакою релігійного світогляду є:
- а. віронетерпимість до інших релігій
  - б. заперечення людської свободи
  - в. негативне відношення до досягнень науки, заперечення їх достовірності
  - г. роздвоєння світу на потойбічний і поцейбічний світи
109. Напрямок, який заперечує існування Бога, називається:
- а. агностицизм
  - б. антеїзм
  - в. атеїзм
  - г. скептицизм
110. Що таке філософія?
- а. любов до мудрості, науки
  - б. теоретичний тип світогляду
  - в. психологічна здатність людини підпорядкувати свою діяльність, вчинки свідомо поставленим цілям
  - г. мистецтво трактування біблійних текстів

111. Назвіть античного філософа, який стояв на дуалістичних засадах:
- а. Аристотель
  - б. Тома Аквінський
  - в. Ф. Бекон
  - г. Г. Гегель
112. Хто із вказаних філософів є німецьким матеріалістом?
- а. Л. Фюєрбах
  - б. Сократ
  - в. Тома Аквінський
  - г. М. Фуко
113. Яка теорія походження свідомості існує?
- а. філософська
  - б. матеріальна
  - в. досконала
  - г. релігійна
114. Вкажіть розділ філософії, який вивчає і розробляє проблеми пізнання:
- а. етика
  - б. онтологія
  - в. естетика
  - г. гносеологія
115. Розділ філософії, який розробляє та вивчає найбільш загальні питання буття, називають:
- а. онтологією
  - б. логікою
  - в. гносеологією
  - г. антропологією
116. Філософія як світогляд є:
- а. сформованою картиною світу, що прийнята спеціалістами
  - б. системою поглядів на світ загалом і на ставлення людини до світу
  - в. світоглядом, основу якого складають фантазії, легенди, вимисли
  - г. сукупністю різноманітних знань, що застосовуються в різних галузях науки
117. Назвіть функцію філософії, що полягає в культивуванні гуманістичних цінностей та ідеалів, утвердженні моральних норм, які допомагають людині адаптуватися в навколишньому світі:
- а. гносеологічна
  - б. критична
  - в. виховна
  - г. евристична
118. Який характер проблем, що їх вирішує філософія?
- а. аналітичний
  - б. синергетичний
  - в. стандартний

- г. всезагальний
119. Філософське вчення, яке стверджує рівноправність двох субстанцій, називається:
- а. плюралізм
  - б. дуалізм
  - в. монізм
  - г. агностицизм
120. Функція філософії, що піддає сумніву навколишній світ, існуюче знання, виявляє протиріччя:
- а. світоглядна
  - б. методологічна
  - в. критична
  - г. прогностична
121. Функція філософії, яка на основі існуючих знань про світ, намагається визначити тенденції розвитку природи, людини, суспільства:
- а. прогностична
  - б. критична
  - в. евристична
  - г. аксіологічна
122. Оберіть існуючу теорію походження свідомості
- а. досконала
  - б. матеріальна
  - в. адекватна
  - г. трудова
123. Виберіть із перерахованих визначень світогляду правильне:
- а. комплекс уявлень людини про світ і про себе в цьому світі
  - б. система поглядів на світ загалом
  - в. сукупність поглядів, що визначають спрямованість діяльності людини з перетворення світу
  - г. всі варіанти вірні
124. Що об'єднує релігійний та міфологічний типи світогляду?
- а. теоретичне й практичне оволодіння реальністю
  - б. чуттєво-образна форма освоєння дійсності
  - в. абстрактно-понятійна форма оволодіння навколишньою реальністю
  - г. відсутність заборонених тем
125. Об'єктом філософського дослідження виступає:
- а. світ як цілісність
  - б. закономірності природного буття
  - в. закони логіки
  - г. соціальні структури
126. До напрямків античної філософії належить:
- а. постструктуралізм

- б. стоїцизм
  - в. екзистенціалізм
  - г. постмодернізм
127. Матеріалізм – це:
- а. вчення про матеріальність світу
  - б. проголошення пріоритету чуттєвих задовольень
  - в. філософський напрям, що стверджує первинність матерії і вторинність свідомості
  - г. принцип філософського дослідження
128. До змісту свідомості входить
- а. тіло
  - б. пам'ять
  - в. спинний мозок
  - г. гормони
129. Виберіть правильне визначення змісту категорії "монізм":
- а. вчення про єдину субстанцію
  - б. вчення про дві автономні субстанції
  - в. вчення про множинність субстанцій
  - г. вчення про взаємовиключаючі субстанції
130. Виберіть із запропонованих варіантів історично перший тип світогляду:
- а. релігія
  - б. філософія
  - в. міфологія
  - г. мистецтво
131. Істота, що володіє свідомістю
- а. відзначається психічною активністю
  - б. здійснює творче продукування
  - в. генетично передає досвід
  - г. біологічно засвоює досвід
132. Сукупність уявлень про світ і місце в ньому людини – це:
- а. наука
  - б. ідеологія
  - в. онтологія
  - г. світогляд
133. Агностицизм – це:
- а. заперечення пізнання сутності речей
  - б. теорія, що заперечує взагалі пізнання світу
  - в. пізнання, що не має осмисленого вирішення
  - г. специфічна пізнавальна практика
134. Вчення про єдину субстанцію, що лежить в основі світу, це:
- а. матеріалізм

- б. плюралізм
  - в. дуалізм
  - г. монізм
135. Яке першопочаткове визначення мала філософія:
- а. вчення про мудрість
  - б. любов до мудрості
  - в. теоретичний світогляд
  - г. душа культури
136. До змісту свідомості включають
- а. гормони
  - б. самосвідомість
  - в. інстинкти
  - г. відчуття
137. До змісту свідомості слід віднести
- а. тіло
  - б. мислення
  - в. головний мозок
  - г. гормони
138. Вкажіть, що з переліченого є теорією походження свідомості
- а. філософська
  - б. матеріальна
  - в. астрономічна
  - г. еволюційна
139. Виберіть правильне судження про зв'язок філософії та світогляду:
- а. "філософія і світогляд існують незалежно одне від одного"
  - б. "філософія – це тип світогляду"
  - в. "філософія ширша за світогляд"
  - г. "філософія і світогляд – це одне і те саме"
140. Основою свідомої діяльності є
- а. цілеспрямованість (постановка мети)
  - б. біологічність поведінки
  - в. спадковість
  - г. набір інстинктів
141. Яку функцію виконує філософія у формуванні цілісної картини світу і буття людини в ньому?
- а. виховну
  - б. естетичну
  - в. евристичну
  - г. світоглядну
142. До специфічних особливостей філософії належить:
- а. обґрунтування емпіричних фактів

- б. обґрунтування наукового знання
  - в. об'єднання науково-теоретичного і духовно-практичного способів життєдіяльності
  - г. об'єднання наукового і релігійного світосприйняття
143. Яка функція філософії пов'язана зі з'ясуванням характеру проблем, що вимагають зміни пізнавального інструментарію окремих наук?
- а. методологічна
  - б. виховна
  - в. евристична
  - г. прогностична
144. Спільною функцією філософії та релігії є:
- а. прогностична
  - б. критична
  - в. методологічна
  - г. екзистенційна
145. Філософія, на відміну від релігії, є:
- а. типом світогляду, який допомагає людині знайти сенс існування
  - б. формою культури, що виробляє певну систему цінностей
  - в. теоретичною формою осмислення буття
  - г. вченням про морально-етичні цінності
146. Загальною характеристикою філософського і наукового світоглядів є:
- а. філософія і наука ставляться до істини як до найвищої цінності
  - б. філософія і наука осягають світ в його універсальній цілісності
  - в. філософія і наука доводять чи спростовують свої положення експериментальним шляхом
  - г. філософія і класична наука не мають заборонених тем
147. Оберіть із перерахованих вірний варіант виду пізнання
- а. божественний
  - б. придатний
  - в. неправильний
  - г. науковий
148. Світоглядна функція філософії:
- а. визначає тенденції у розвитку пізнання реального світу
  - б. сприяє формуванню цілісного уявлення про світ
  - в. обґрунтовує цінність людини, її права і свободи
  - г. узагальнює та передає найважливіші досягнення матеріальної культури
149. Який із розділів філософського знання сформувався найпізніше?
- а. філософія техніки
  - б. філософія права
  - в. філософія науки
  - г. філософія мистецтва
150. Філософія відрізняється від науки тим, що:

- a. встановлює закони об'єктивного світу
  - б. більша частина філософських тверджень емпірично не доводиться
  - в. внутрішньо суперечлива
  - г. опирається на логіку
151. Характерною рисою філософії доби Середньовіччя є
- a. фальсифікація
  - б. креаціонізм
  - в. матеріалізм
  - г. натурфілософія
152. Основна мета схоластики
- a. створити новий науковий метод для вивчення природного світу
  - б. надати релігійній, теологічній істині систематичну форму за допомогою раціональних філософських методів
  - в. сформулювати основи соціальної філософії
  - г. обґрунтувати сенс людської екзистенції
153. Визначте один із основних етапів розвитку середньовічної філософії
- a. натурфілософський
  - б. сократичний
  - в. елліністичний
  - г. патристика
154. Виберіть із запропонованих варіантів середньовічного мислителя, автора праці "Сповідь"
- a. Аврелій Августин
  - б. Рене Декарт
  - в. Альбер Камю
  - г. Артур Шопенгауер
155. Видатним представником періоду патристики був
- a. Діоген
  - б. Августин Блаженний
  - в. Карл Ясперс
  - г. Григорій Сковорода
156. Назвіть ознаку, що характеризує середньовічну філософію
- a. натуралізм
  - б. скептицизм
  - в. визнання віри способом осягнення істини
  - г. діалектичний матеріалізм
157. Особливістю життєво-досвідного виду (повсякденного) пізнання є
- a. воно прямо вписане у повсякденну діяльність
  - б. не дає жодної інформації
  - в. завжди приводить до помилкових висновків
  - г. вимагає спеціалізованої підготовки

158. Схоластика виникла як
- а. спосіб обґрунтування пізнання Бога за допомогою розуму й логіки
  - б. теологічна розробка ідеалів і символів віри за допомогою розуму
  - в. раціональне впорядкування християнської догматики
  - г. всі варіанти вірні
159. Можна вести мову про такий різновид буття
- а. дійсне буття
  - б. реальне буття
  - в. неправильне буття
  - г. суб'єктивне буття
160. Вкажіть науку, яка вважалася найбільш важливою у Середньовіччі
- а. естетика
  - б. теологія
  - в. соціальна філософія
  - г. антропологія
161. Хто здійснив синтез античної філософії з догматами християнського віровчення?
- а. Платон
  - б. Аврелій Августин
  - в. Фрідріх Ніцше
  - г. Френсіс Фукуяма
162. Початковим етапом у розвитку середньовічної філософії був
- а. монотеїзм
  - б. юнганство
  - в. неосократизм
  - г. патристика
163. І. Кант у своїй філософії ввів у науковий обіг поняття:
- а. "категоричний імператив"
  - б. "апейрон"
  - в. "менталітет"
  - г. "титульна нація"
164. До найважливіших характеристик буття в науковій картині світу відносять:
- а. священність
  - б. динамічність
  - в. традиційність
  - г. революційність
165. Теологія – це
- а. родовід богів
  - б. вчення про Бога
  - в. вчення про кінець світу
  - г. вчення про логічне мислення

166. Середньовічна проблема універсалій відображає суперечність між пізнавальними настановами античних філософів

- а. Фрейда і Юнга
- б. Фуко і Сартра
- в. Канта і Геґеля
- г. Платона і Аристотеля

167. Наукове значення середньовічної проблеми універсалій полягає в тому, що воно

- а. сприяє утвердженню прав людини
- б. визначає закони держави
- в. проблематизує статус всезагального та одиничного
- г. сприяє розвитку мистецтва

168. Середньовічні реалісти визнають

- а. еволюцію світу
- б. випадковість мислення
- в. панування міфу
- г. реальність загального

169. Середньовічні номіналісти визнають

- а. реальність одиничного
- б. досконалість людини
- в. існування парадоксу
- г. перевагу чуттєвого над раціональним

170. Яка із запропонованих наук у середньовічній культурі вважалась "королевою всіх наук"?

- а. естетика
- б. медицина
- в. теологія
- г. алхімія

171. Хто з перелічених філософів був авторитетом для схоластики?

- а. Аристотель
- б. Галілео Галілей
- в. Мішель Фуко
- г. Вольтер

172. Яку концепцію обґрунтував середньовічний мислитель Тома Аквінський?

- а. подвійної істини
- б. верифікації
- в. фальсифікації
- г. відносності

173. Хто розробив п'ять доказів буття Бога в епоху Середньовіччя?

- а. Гастон Башляр
- б. Фалес
- в. Тома Аквінський

г. Мішель Фуко

174. Світогляд класифікують за такою підставою:

- а. за походженням (вроджений чи набутий)
- б. за расовою ознакою
- в. за носієм
- г. за схильністю до самогубства

175. У середньовічній схоластиці проголошувалася вищість

- а. науки над буденністю
- б. мистецтва над філософією
- в. закону над релігією
- г. теології над філософією

176. До змісту середньовічної філософії слід відносити поняття:

- а. підсвідоме
- б. прогрес
- в. теологія
- г. когерентність

177. В епоху Нового часу працював такий філософ, як:

- а. Г. Ріккерт
- б. Г. Лейбніц
- в. О. Шпенглер
- г. П. Рікер

178. Рисом античної філософії можна назвати:

- а. релігійний зміст текстів
- б. акцент на спасінні людської душі від страждань
- в. перехід від осмислення природи до осмислення людини
- г. догматичний характер філософії

179. Середньовічні філософи намагалися:

- а. створити якісну доказову науку
- б. з'ясувати біологічний вимір появи людини в світі
- в. виявити співвідношення віри й розуму в пізнанні
- г. визначити особливості технічного прогресу

180. Новочасний світогляд характеризується:

- а. міфологізмом
- б. орієнтацією на сферу божественного знання
- в. вірою в можливість суспільного прогресу
- г. відмовою від науковості

181. Для періоду античної високої класики характерно:

- а. тотальний релятивізм
- б. реалізація потреби систематизації знання
- в. поширення ідей гуманізму

- г. критика класичної філософії
182. Епоха Відродження відзначається такою рисою:
- а. абсолютне підкорення філософії теологією
  - б. спроба замінити християнський світогляд неоязичництвом
  - в. зацікавленість культурною спадщиною античної доби
  - г. Поява експериментальної науки
183. Здобутком німецької класичної філософії є:
- а. відкриття явища підсвідомого у соціальному житті
  - б. вивчення позараціональних чинників діяльності
  - в. обґрунтування принципу системності знання
  - г. утвердження принципів теоцентризму
184. Філософи-некласики ХІХ ст. намагалися:
- а. ретельно слідувати позиціям І. Канта і Г. Гегеля
  - б. реабілітувати поняття розуму
  - в. створити нову теологію
  - г. розробити поняття "позараціонального"
185. Напрямок середньовічної філософії називають:
- а. патристику
  - б. еkleктику
  - в. матеріалістичну діалектику
  - г. атомістику
186. Новочасна філософія оперувала таким поняттям:
- а. індукція
  - б. екзистенція
  - в. ідеація
  - г. індульгенція
187. В епоху античності працював:
- а. Геракліт
  - б. Сталагміт
  - в. Сателіт
  - г. Партеніт
188. Рисою середньовічної філософії слід назвати:
- а. суспільний характер філософії
  - б. некласична орієнтація
  - в. використання філософії для розробки наукового методу
  - г. використання філософії для обґрунтування догматики
189. Філософи Нового часу зробили спробу:
- а. з'ясувати шляхи пізнання людиною Бога
  - б. критично осмислити ідеї німецької класичної філософії
  - в. пристосувати філософію для вирішення наукових завдань

- г. визначити позараціональні чинники буття Бога
190. Явище античної натурфілософії включає у свій зміст:
- а. роздуми про динамічність та статичність буття
  - б. обґрунтування наукового методу
  - в. роботу із поняттям підсвідомого
  - г. переважання техноцентричної проблематики
191. Схоластика й містика як явища були:
- а. найважливішими проявами нігілістичного світогляду
  - б. механізмами формування постмодернізму
  - в. альтернативними позиціями щодо шляхів пізнання Бога
  - г. зразками пізньої української філософії
192. До змісту німецької класичної філософії входить:
- а. непослідовний ірраціоналізм
  - б. радикальна критика наукової картини світу
  - в. релятивістський світогляд
  - г. вдалі спроби побудови філософських систем
193. Головним поняттям німецької класичної філософії слід вважати:
- а. ніщо
  - б. кризу
  - в. системність
  - г. віру
194. Рисою некласичної філософії можна назвати:
- а. розмаїття методології та теоретичних позицій
  - б. віра у необмежені можливості Богопізнання
  - в. підпорядкованість філософії теології
  - г. залежність від міфологічного світогляду
195. Для Нового часу характерний такий напрям філософування:
- а. неотомізм
  - б. неопозитивізм
  - в. емпіризм
  - г. фальсифікаціонізм
196. Рисою, що відрізняє філософію від науки, є:
- а. філософія має самосвідомість, а наука – ні
  - б. філософія ґрунтується на дискурсивному типі мислення, а наука – на містичному одкровенні
  - в. у науки є предмет і об'єкт, а у філософії – тільки шлях
  - г. у філософії є предмет і об'єкт, а в науки – тільки експеримент
197. Рисою, що відрізняє філософію від релігії, є:
- а. релігія ґрунтується на доведенні, а філософія – на авторитеті
  - б. філософія дає відповідь на питання про сенс буття, а релігія – ні

- в. філософія є соціальним інститутом, а релігія – ні
  - г. релігія є соціальним інститутом, а філософія – ні
198. Рисою, що відрізняє філософію від мистецтва, є:
- а. філософію цікавить людське відношення до світу, а мистецтво – ні
  - б. у мистецтві існують заборонені теми, а у філософії – ні
  - в. мистецтво точніше за філософію
  - г. філософія оперує поняттями, а мистецтво – образами
199. Світогляд прийнято класифікувати за такою підставою:
- а. за походженням (вроджений чи набутий)
  - б. за расовою ознакою
  - в. за історичною епохою
  - г. за біологічним носієм
200. Дмитро Чижевський не вважав смисловим стрижнем вітчизняної філософії
- а. філософію серця
  - б. українську національну ідею
  - в. неопрагматизм
  - г. ідею Бога
201. Твердження, що універсалії існують незалежно від свідомості, розвивав середньовічний
- а. реалізм
  - б. агностицизм
  - в. персоналізм
  - г. фізикалізм
202. Офіційна філософська доктрина католицької церкви заснована на
- а. капіталізмі
  - б. фройдизмі
  - в. томізмі
  - г. гедонізмі
203. Світоглядний принцип середньовічної філософії, згідно з яким Бог створив світ з нічого, називається
- а. еволюціонізм
  - б. креаціонізм
  - в. монадологія
  - г. закон Дао
204. Причиною суперечки між номіналістами і реалістами у Середні віки була
- а. проблема вічного повернення
  - б. проблема універсалій
  - в. проблема європоцентризму
  - г. проблема збалансованого розвитку
205. Святий Августин є автором праці
- а. "Філософія права"

- б. "Сповідь"
  - в. "Дао де дзин"
  - г. "Фізика"
206. За вченням теоцентризму людина є
- а. образом і подобою Бога
  - б. атомом
  - в. акциденцією
  - г. помилкою природи
207. Який твір належить до епохи Середньовіччя?
- а. "Сума теології" Томи Аквінського
  - б. "Міф про Сізіфа" Альбера Камю
  - в. "Що таке філософія?" Жюльєн Дельоза
  - г. "Симулякри і симуляція" Жана Бодрієра
208. Теоцентризм – це
- а. першість буття перед свідомістю
  - б. здійснення недіяння
  - в. правило соціальної дії
  - г. принцип, згідно з яким Бог – центр світобудови, активний і творчий початок всього
209. У "Сповіді" Святий Августин вперше сформулював проблему
- а. конструктивізму в філософії
  - б. метанаративів
  - в. свободи волі людини
  - г. наукових революцій
210. Який зміст відображає принцип "Бритва Оккама"?
- а. "Я знаю, що я нічого не знаю"
  - б. "Краса врятує світ"
  - в. "Не слід помножувати сутності без потреби"
  - г. "Пізнай самого себе"
211. Як називається праця Святого Августина, присвячена співвідношенню влади світської і духовної та історичній телеології?
- а. "Про місто Боже"
  - б. "Наш постмодерний модерн"
  - в. "Прагматизм"
  - г. "Так казав Заратустра"
212. Яка картина світу найбільш характерна для Середньовіччя?
- а. ризоматична
  - б. креаціоністська
  - в. антропософська
  - г. міфогенічна
213. Християнство поділяє античну тезу про

- а. мовні парадокси
  - б. наявність іншого світу, відмінного від існуючого
  - в. верифікацію
  - г. злиденність історицизму
214. Онтологічним принципом середньовічної філософії є
- а. креаціонізм
  - б. матеріалізм
  - в. атеїзм
  - г. плюралізм
215. Гносеологічним принципом середньовічної філософії є
- а. об'явлення
  - б. збалансований розвиток
  - в. лінгвістичний конструктивізм
  - г. залежність від середовища
216. Який із вказаних філософських напрямків відноситься до сучасної філософії?
- а. софістика
  - б. містика
  - в. схоластика
  - г. екзистенціалізм
217. Визначте особливість позитивізму
- а. волонтаризм
  - б. сцієнтизм
  - в. негативізм
  - г. феноменологізм
218. Німецький соціальний мислитель Карл Маркс обґрунтував ідею
- а. Царства Божого
  - б. Святої трійці
  - в. мовних ігор
  - г. матеріалістичного розуміння історії
219. Сутність світу за Артуром Шопенгауером є проявом
- а. законів держави
  - б. продуктивних відносин
  - в. волі
  - г. штучного інтелекту
220. Артур Шопенгауер вважав, що життя людей – це
- а. ігри розуму
  - б. неперервний цикл перероджень
  - в. шлях до побудови технократичної держави
  - г. тривоги, розчарування та муки
221. Артур Шопенгауер вважав, що людська історія – це

- а. побудова раю на Землі
- б. шлях до колонізації інших планет
- в. безглузде переплетення подій
- г. дружба всіх народів

222. Психологічне поняття, яке визначило філософську антропологію Серена К'єркегора

- а. страх
- б. закон
- в. випадковість
- г. вегетація

223. До класифікації наук Огюст Конт ввів нову назву науки про суспільство, яка, на його думку, замінить політекономію, правознавство і етику

- а. географія
- б. біофізика
- в. соціологія
- г. палеонтологія

224. У філософії Фрідріха Ніцше основним поняттям є

- а. архетип
- б. економічний базис
- в. воля до влади
- г. любов до ближнього

225. Яка картина світу лежить в основі філософських систем французьких просвітників Нового часу?

- а. релігійна
- б. політична
- в. механістична
- г. міфологічна

226. Хто із наведених філософів стояв на позиціях раціоналізму?

- а. Р. Декарт
- б. Б. Паскаль
- в. А. Шопенгауер
- г. Ф. Ніцше

227. Характерною рисою філософії Нового часу була:

- а. вульгарний матеріалізм
- б. примат віри над розумом
- в. символізм
- г. науковість

228. Що є джерелом знання з точки зору раціоналізму?

- а. Бог
- б. органи чуття
- в. підсвідоме
- г. розум

229. Емпіризм виводить все пізнання із:
- а. досвіду почуттів та емоцій
  - б. авторитетного свідчення
  - в. Божественного одкровення
  - г. чуттєвого досвіду
230. Який напрям у філософії вважає розум основою пізнання людини?
- а. раціоналізм
  - б. психологізм
  - в. фаталізм
  - г. релятивізм
231. Визначте представника некласичної філософії
- а. Сократ
  - б. Сенека
  - в. Фрідріх Ніцше
  - г. Петро Лодій
232. Хто з перелічених філософів є представником некласичної філософії?
- а. Артур Шопенгауер
  - б. Анаксимен
  - в. Геракліт
  - г. Тома Аквінський
233. Як Т. Мор назвав свою працю про ідеальний державний устрій?
- а. "Капітал"
  - б. "Наука логіки"
  - в. "Утопія"
  - г. "Розрада філософією"
234. Микола Коперник є творцем:
- а. геліоцентричної картини світу
  - б. політичної картини світу
  - в. квантової картини світу
  - г. синергетичної картини світу
235. Як називається епоха відновлення цікавості до культурної спадщини античності в Європі?
- а. Постмодернізм
  - б. Відродження
  - в. Індустріалізм
  - г. Середні віки
236. Яка світська світоглядна позиція епохи Відродження протистояла схоластиці і духовному пануванню Церкви?
- а. атеїзм
  - б. соціалізм
  - в. кордоцентризм

- г. гуманізм
237. Назвіть представника філософії Нового часу:
- а. Піфагор
  - б. Ф. Бекон
  - в. В. Бенямін
  - г. Квінт Тертулліан
238. Для філософії Р. Декарта характерною рисою є:
- а. механіцизм
  - б. стоїцизм
  - в. абстракціонізм
  - г. емпіризм
239. Хто був родоначальником емпіризму як філософського напрямку Нового часу?
- а. Огюст Конт
  - б. Френсіс Бекон
  - в. Анаксагор
  - г. Іммануїл Кант
240. Основним поняттям філософії Фрідріха Ніцше є
- а. машина
  - б. маска
  - в. чистий аркуш
  - г. надлюдина
241. Ірраціоналізм вважає основним способом пізнання
- а. розум
  - б. інтуїцію
  - в. читання
  - г. спостереження
242. Яка провідна тема філософських пошуків епохи Відродження?
- а. гуманізм
  - б. теоцентризм
  - в. екзистенціалізм
  - г. епістемологія
243. Головна риса філософії Відродження
- а. кордоцентризм
  - б. антропоцентризм
  - в. теоцентризм
  - г. структуралізм
244. Уявлення про Бога як безособове начало, яке злите зі всім Всесвітом, називається:
- а. гедонізм
  - б. аскетизм
  - в. стоїцизм

- г. пантеїзм
245. Сучасна філософія тісно пов'язана з
- а. економікою
  - б. виробництвом
  - в. наукою
  - г. міжнародними відносинами
246. Пантеїзм – це
- а. визнання розуму головним знаряддям експериментальної науки
  - б. визнання присутності Бога у всій природі
  - в. визнання первинності матерії по відношенню до психіки
  - г. уміння людини знаходити приховане значення предмета, тексту тощо
247. Секуляризація – це
- а. аналіз походження слів
  - б. з'ясування морального сенсу життя
  - в. звільнення світського життя від релігії
  - г. з'ясування ходу думок людини
248. Вкажіть особливість ренесансної натурфілософії
- а. пантеїзм
  - б. сцієнтизм
  - в. плюралізм
  - г. атеїзм
249. Яка ідея філософії Відродження поставила людину у центр світобудови?
- а. фаталізму
  - б. антропоцентризму
  - в. антисхоластики
  - г. естетичного розуміння дійсності
250. Яку позицію виражає теза Дж. Бруно, що природа є не що інше як Бог у речах?
- а. пантеїзму
  - б. атеїзму
  - в. деїзму
  - г. постмодернізму
251. Характерною рисою української філософської думки є
- а. прагматичність
  - б. кордоцентризм
  - в. абстрактність
  - г. ситуативність
252. Хто із наведених філософів належить до епохи українського Відродження
- а. Юрій Дрогобич
  - б. Іван Франко
  - в. Леся Українка

- г. Володимир Винниченко
253. Вкажіть твір, написаний Григорієм Сковородою
- а. "Розрада філософією"
  - б. "Чорна рада"
  - в. "Алфавіт, або Бульвар світу"
  - г. "Філософія права"
254. Хто з українських філософів належить до представників громадівського руху 70-х років XIX ст.?
- а. Михайло Драгоманов
  - б. Феодосій Печерський
  - в. Кирило Туровський
  - г. Данило Заточеник
255. Хто із українських мислителів належав до філософської діаспори XX ст.?
- а. Феофан Прокопович
  - б. Георгій Кониський
  - в. Дмитро Чижевський
  - г. Григорій Сковорода
256. Який чинник відіграв провідну роль у становленні української філософської думки?
- а. кліматичні умови
  - б. економічне зростання
  - в. християнізація
  - г. мистецькі здобутки
257. Яку ідею розвинув Григорій Сковорода у своїй філософії?
- а. спорідненої праці
  - б. геополітики
  - в. ейдосу
  - г. пасіонарності
258. За Григорієм Сковородою світ складається із
- а. атмосфери, техносфери, ноосфери
  - б. макрокосму, мікрокосму і символічного світу
  - в. людей і феноменів
  - г. біосфери, гідросфери, стратосфери, літосфери
259. Яку ідею Карла Маркса поділяв Іван Франко?
- а. ідею соціалізму
  - б. ідею диктатури пролетаріату
  - в. ідею інтернаціоналізму
  - г. ідею додаткової вартості
260. У вченні Григорія Сковороди "мікрокосм" і "макркосм" є аналогами понять
- а. краси і справедливості
  - б. добра і зла

- в. минулого і майбутнього
  - г. людини і Всесвіту
261. За концепцією громадівського соціалізму, держава – це
- а. пануюча організація
  - б. підпорядкована група
  - в. рівноправна спільнота
  - г. асоціація громад
262. Гуманізм – це
- а. сентиментальність, доброта, ніжність
  - б. невідкупність, безстрашність і боротьба проти нелюдяності
  - в. людинолюбство, повага особистої гідності людини
  - г. правова свідомість
263. Назвіть представника Кирило-Мефодіївського товариства
- а. Йоган-Георг Пінзель
  - б. Андрей Шептицький
  - в. Микола Гулак
  - г. Данило Заточеник
264. Яка особливість української філософії?
- а. відтворення основних етапів розвитку європейської філософії
  - б. ідеологічна заангажованість
  - в. підпорядкування теології
  - г. політичне забарвлення
265. Характерна риса української філософії
- а. антеїзм
  - б. піфагореїзм
  - в. монадологія
  - г. агностицизм
266. Громадівський рух 70-х років XIX ст. породив нову плеяду української інтелігенції, серед якої був
- а. Григорій Сковорода
  - б. Касіян Сакович
  - в. Володимир Антонович
  - г. Інокентій Гізель
267. Значна роль у становленні української філософської думки належить
- а. розвитку науки
  - б. кліматичним умовам
  - в. географічному розташуванню
  - г. розвиненій міфологічній системі слов'янських племен
268. Кого називають "українським Сократом"?
- а. Клима Смолятича

- б. Григорія Сковороду
  - в. Володимира Мономаха
  - г. Петра Могили
269. На українську філософію некласичного періоду мали значний вплив ідеї
- а. ірраціоналізму
  - б. маніхейства
  - в. еволюціонізму
  - г. фройдизму
270. Філософське мислення епохи Відродження характеризується як
- а. антропоцентризм
  - б. індивідуалізм
  - в. технократизм
  - г. символізм
271. В якій європейській країні виникає рух Відродження?
- а. Фінляндії
  - б. Нідерландах
  - в. Греції
  - г. Італії
272. Вкажіть характерну для української філософії ознаку
- а. антропологізм
  - б. верифікованість
  - в. фальсифікованість
  - г. формалізм
273. Хто з українських філософів заповів написати на своїй могилі: "Світ ловив мене, та не впіймав..."?
- а. Григорій Сковорода
  - б. Іван Франко
  - в. Тарас Шевченко
  - г. Феофан Прокопович
274. Визначальною проблемою філософії доби Київської Русі була
- а. "Людина – Тварина"
  - б. "Людина – Бог"
  - в. "Людина – Техніка"
  - г. "Людина – Надлюдина"
275. Виберіть із запропонованих варіантів епоху, яка відновила ідеали античності
- а. Класицизм
  - б. Постмодернізм
  - в. Модернізм
  - г. Ренесанс
276. Визначте провідну проблему української філософії XIX – першої половини XX ст.

- а. "Людина – Нелюдина"
- б. "Людина – Тварина"
- в. "Людина – Космос"
- г. "Людина – Нація"

277. Вкажіть спільне поняття, що розвивалось у філософських системах Григорія Сковороди і Памфіла Юркевича

- а. серце
- б. універсалії
- в. класова боротьба
- г. егоїзм

278. Що означає у філософії Григорія Сковороди символічний світ?

- а. буквар
- б. Біблія
- в. техніка
- г. масова свідомість

279. Ідеологію українського національного радикалізму розробив

- а. Інокентій Гізель
- б. Данило Заточеник
- в. Феодосій Печерський
- г. Дмитро Донцов

280. За теорією Миколи Хвильового, українська інтелігенція повинна керуватися настановою

- а. "Геть від Москви!"
- б. "Дружба народів – рушій прогресу"
- в. "Назад до речей!"
- г. "Вперед до світлого майбутнього!"

281. Микола Хвильовий закликав українську інтелігенцію орієнтуватися на:

- а. азійську культуру
- б. американську культуру
- в. російську культуру
- г. європейську культуру

282. За своєю проблематикою філософія Київської Русі тяжіла до

- а. реабілітації цінностей стоїків
- б. морального повчання та життєвої настанови
- в. розбудови штучного інтелекту
- г. аксіоматичного методу побудови теорії

283. Кому з мислителів належить твір "Слово про закон і благодать"?

- а. Фрідріху Шлеєрмахеру
- б. митрополиту Іларіону
- в. Томасу Гоббсу
- г. Лесі Українці

284. Професійна філософія в Україні зароджується у
- а. державному апараті Київської Русі
  - б. мистецьких гуртках
  - в. Києво-Могилянській академії
  - г. школах церковної музики
285. Професійна філософія вперше виникає в Україні у
- а. Академії Платона
  - б. Львівсько-Варшавській школі
  - в. Національній академії наук України
  - г. Києво-Могилянському колегіумі
286. Який навчальний заклад в Україні за своєю значущістю порівнювали з англійським Оксфордом і французькою Сорбонною?
- а. Український католицький університет
  - б. Київську духовну академію
  - в. Києво-Могилянську академію
  - г. Полтавський університет імені В.Г. Короленка
287. Вихідними складниками філософії Г. Сковороди були концепції про
- а. свободу, рівність і братерство
  - б. велику, малу і середню людину
  - в. три світи, дві натури і щастя
  - г. трансценденте, трансцендентальне та іманентне
288. Засновником української традиції "філософії серця" вважається
- а. Тарас Шевченко
  - б. Іван Франко
  - в. Григорій Сковорода
  - г. Іван Вишенський
289. Філософське вчення, що максимально зближує Бога і природу, називається
- а. монотеїзм
  - б. пантеїзм
  - в. патерналізм
  - г. суфізм
290. Це хибна думка, що Григорій Сковорода
- а. створив вчення про три світи
  - б. розвиває ідею "спорідненої праці"
  - в. започаткував традицію "філософії серця"
  - г. був матеріалістом
291. Філософія українського кордоцентризму – це
- а. увага до будови зовнішнього світу
  - б. розуміння серця як основи цілісної людини
  - в. надання переваги розуму у пізнанні світу

- г. надання переваги інстинктам у пізнанні світу
292. Хто з українських філософів досліджував проблему співвідношення мислення і мови?
- а. Феофан Прокопович
  - б. Олександр Потебня
  - в. Інокентій Гізель
  - г. Георгій Кониський
293. Який філософ жив і творив в епоху Ренесансу?
- а. Микола Кузанський
  - б. Сократ
  - в. Аврелій Августин
  - г. Славой Жижек
294. Хто з перелічених філософів продовжив традицію філософії українського кордоцентризму?
- а. Памфіл Юркевич
  - б. Микола Хвильовий
  - в. Павло Копнін
  - г. Микола Шлемкевич
295. На розвиток української філософії в період Київської Русі мали найбільший вплив
- а. науковий атеїзм
  - б. натуралізм
  - в. гедонізм
  - г. вчення "отців Церкви"
296. Національна орієнтація філософського мислення виявляється у
- а. техніці критичного мислення
  - б. методі філософського дослідження
  - в. способі побудови філософської системи
  - г. відданості філософа національній ідеї
297. Яка риса притаманна філософії Відродження?
- а. теоцентризм
  - б. пантеїзм
  - в. схоластичність
  - г. техноцентризм
298. Ідеал людини у філософії Київської Русі – це
- а. святий
  - б. герой
  - в. геній
  - г. дієвець
299. Головною цінністю для української філософії доби бароко є?
- а. архетип
  - б. серце
  - в. доля

г. інстинкт

300. Джерела середньовічної філософії знаходяться у

- а. філософії джайнізму
- б. філософії прагматизму
- в. філософії Платона і Аристотеля
- г. філософії Епікура

Основний рівень

1. Українська філософія має своїм головним релігійним джерелом
  - а. католицький варіант християнства
  - б. міфологічні уявлення про світ
  - в. православний варіант християнства
  - г. неоязичницькі культові практики
2. Що генетично успадковувала Києво-Руська протофілософська (та, що передує філософії) думка
  - а. сукупність ідей пізньої середньовічної схоластики
  - б. ідей давньогрецької філософії
  - в. ренесансні філософські здобутки
  - г. ідей пізньої середньовічної містики
3. До суттєвих суспільно-історичних особливостей української філософії слід включати
  - а. увагу до проблем людини
  - б. акцент на походженні світу
  - в. акцент на проблемах пізнання
  - г. підвищену увагу до створення теоретичних систем і моделей світу
4. Кого називають автором тексту "Слово" ("Моління")
  - а. Івана Франка
  - б. Тараса Шевченка
  - в. Михайла Грушевського
  - г. Данила Заточеника
5. Проти якого явища була спрямована українська ренесансна полемічна література
  - а. московських імперських настроїв
  - б. римо-католицької духовної експансії (окатоличення)
  - в. православного церковного догматизму
  - г. неопротестантських рухів
6. Для кого чернечий спосіб життя був важливішим, ніж активно-світська громадянська діяльність
  - а. І. Вишенський
  - б. Т. Шевченко
  - в. І. Франко
  - г. Леся Українка
7. Кому належить праця "Прогностична оцінка поточного 1483 року"
  - а. Володимир Мономах

- б. Ярослав Мудрий
  - в. Ю. Дрогобич
  - г. Митрополит Іларіон
8. Суто людською якістю виступає
- а. творчість
  - б. спадковість
  - в. активність
  - г. тілесність
9. Регіонами буття у вченні Г. Сковороди про "три світи і дві натури" є
- а. матеріальний, чуттєвий, духовний
  - б. макрокосм, мікрокосм, символічний світ
  - в. видимий, невидимий і потойбічний
  - г. людський, божественний, диявольський
10. На думку Г. Сковороди, найбільше соціальне зло – це
- а. сріблολюбство
  - б. лінощі
  - в. непомітне зло
  - г. догматизм і тиранізм
11. Концепція П. Юркевича:
- а. конформізм
  - б. кордоцентризм
  - в. лібералізм
  - г. анархізм
12. Яке явище характерне для періоду романтизму в українській філософії
- а. розквіт раціоналізму
  - б. переорієнтація в бік логіки
  - в. формування автентично української теорії пізнання
  - г. переорієнтація в бік суспільно-політичної тематики
13. Хто є автором першої ґрунтовної історіософсько-соціологічної теорії, що обґрунтовує автентичність і суверенність українського народу
- а. Г. Сковорода
  - б. Ю. Дрогобич
  - в. М. Грушевський
  - г. Ярослав Мудрий
14. Суто людською якістю називають
- а. віру
  - б. психіку
  - в. спадковість
  - г. тілесність
15. Традицію історико-філософських досліджень в українській філософії започаткував діаспорний

мислитель

- а. Д. Чижевський
- б. П. Копнін
- в. В. Вернадський
- г. А. Кримський

16. Українській філософії приписують таку особливість

- а. раціоналізм
- б. структурованість, дискретність і термінологічна оснащеність думки
- в. схильність до цілісно-інтуїтивного осмислення проблем і явищ
- г. гносеологічний скептицизм

17. Українська академічна філософія з'являється у зв'язку з діяльністю

- а. Рішельєвського ліцею
- б. Києво-Могилянської академії
- в. Кирило-Мефодіївського товариства
- г. Львівського університету

18. До джерел філософського світогляду І. Франка зараховують

- а. феноменологію
- б. екзистенціалізм
- в. філософію К. Маркса
- г. схоластику

19. Вкажіть українського дослідника, з яким пов'язана поява історико-філософської та соціологічної думки

- а. П. Русин
- б. М. Грушевський
- в. Г. Сковорода
- г. П. Юркевич

20. Яку з концепцій створив В. Вернадський

- а. концепція непомітного зла
- б. концепція спорідненої праці
- в. філософія серця (кордоцентризм)
- г. теорія ноосфери

21. Хто написав працю "Листи до братів-хліборобів"

- а. В. Липинський
- б. Г. Сковорода
- в. Т. Шевченко
- г. Леся Українка

22. Коли відбувається зростання інтересу української культури до етнічної та культурної самоідентифікації, людської життєвої реальності

- а. в дохристиянську епоху
- б. в добу Київської Русі

- в. у XXI ст.
  - г. наприкінці XVI – на початку XVII ст.
23. Складниками курсу філософії у Києво-Могилянській академії були
- а. логіка, метафізика, релігієзнавство
  - б. мовознавство, аксіологія та етика
  - в. логіка, фізика, метафізика
  - г. культурологія, гносеологія, онтологія
24. Хто розумів Святе Письмо як особливий символічний світ
- а. Т. Шевченко
  - б. Г. Сковорода
  - в. Пилип Орлик
  - г. М. Грушевський
25. Кого називають ідейним натхненником й засновником філософії українського романтизму
- а. Ярослава Мудрого
  - б. Володимира Мономаха
  - в. Ю. Дрогобича
  - г. Т. Шевченка
26. Концепцію кордоцентризму (філософії серця) в українській філософії розвивав
- а. Т. Шевченко
  - б. П. Юркевич
  - в. І. Франко
  - г. М. Грушевський
27. Яку назву отримала українська література доби Відродження, спрямована проти Римокатолицької духовної експансії
- а. полемічна
  - б. догматична
  - в. містична
  - г. поліфонічна
28. Як називається текст, створений Данилом Заточеником
- а. "Слово" ("Моління")
  - б. "Слово о полку Ігоревім"
  - в. "Слово про закон і благодать"
  - г. "Слово про слово"
29. Який з перелічених текстів написав Митрополит Іларіон
- а. "Слово" ("Моління")
  - б. "Слово про слово"
  - в. "Слово про закон і благодать"
  - г. "Слово до дітей"
30. Діаспорний дослідник Д. Чижевський започаткував традицію досліджень в українській філософії, що отримала назву

- а. історико-філософські дослідження
- б. гносеологічні аналізи
- в. етичні медитації
- г. естетичні розвідки

31. Як називалась традиція української філософії кінця XIX – початку XX ст., що займалась пошуками трансцендентальних умов і можливостей пізнання

- а. полемічна
- б. академічна
- в. політична
- г. аналітична

32. В який період в українській філософії відбулась переорієнтація в бік суспільно-політичної тематики

- а. романтизму
- б. раннього Середньовіччя
- в. Відродження
- г. Середньовіччя

33. Хто працював у період українського Відродження

- а. І. Франко
- б. Т. Шевченко
- в. Ю. Дрогобич
- г. М. Грушевський

34. Хто належить до представників української полемічної філософії

- а. І. Вишенський
- б. Данило Заточеник
- в. Митрополит Іларіон
- г. Володимир Мономах

35. Методологічні проблеми знаходилися в центрі уваги такого представника Нового часу, як

- а. Р. Декарт
- б. Аристотель
- в. Блаженний Августин
- г. Сократ

36. Хто з філософів Нового часу займався методологічними проблемами?

- а. Ф. Бекон
- б. Конфуцій
- в. Платон
- г. Сенека

37. До змісту античної філософії належить поняття:

- а. ідея
- б. криза
- в. віра
- г. наука

38. Середньовічна філософія має такого представника як
- а. Валеріан Брунарський
  - б. Тома Аквінський
  - в. Ноам Хомський
  - г. Патрік Лімерікський
39. Рисою філософії Нового часу є
- а. поява логічного й етичного вчення
  - б. близька взаємодія науки й філософії
  - в. значний вплив релігійно-містичних вчень
  - г. занепокоєння загрозою техногенного знищення людства
40. Філософи античності намагалися
- а. осмислити загрозу техногенного знищення людства
  - б. відшукати єдину підставу всього суцього (архе)
  - в. відшукати американські корені європейської цивілізації
  - г. вирішити питання співвідношення релігійної віри й розуму
41. Явище апологетики і патристики має у своєму змісті
- а. потребу визначити місце філософії у духовному житті середньовічної Європи
  - б. повернення до наукових форм пізнання світу
  - в. спробу утвердження антропоцентризму
  - г. утвердження гуманістичного світогляду
42. Просвітництво як явище характеризується
- а. заклик до побудови суспільства на засадах свободи, рівності та братерства
  - б. відмовою держави від фінансування закладів вищої освіти
  - в. переслідуванням вчителів та університетських професорів
  - г. тотальною забороною на поширення знань серед широких мас
43. Для явища еллінізму на початку нашої ери характерне
- а. критика технізованого способу життя
  - б. поява механістичного світогляду
  - в. численні випадки тісної взаємодії релігії та філософії
  - г. поширення атеїзму
44. Людина для представників німецької класики постає як
- а. активна у пізнанні
  - б. загублена у світі
  - в. примітивна істота
  - г. істота, що не заслуговує на життя
45. Оберіть поняття, характерне для некласичної філософії
- а. ірраціональне
  - б. архе (першопочаток)
  - в. божественне одкровення
  - г. віра

46. Провідною ідеєю А. Шопенгауера, автора праці "Світ як воля та уявлення" була
- а. філософія є наукою про людське щастя
  - б. розум є найціннішою частиною психіки
  - в. світ є уявленням суб'єкта про нього
  - г. людська свідомість є наслідком еволюційного процесу
47. Провідною ідеєю критика християнської моралі Ф. Ніцше була
- а. єдиним предметом філософії має бути людське існування
  - б. слід здійснити переоцінку всіх цінностей
  - в. виробничі відносини визначають культурні цінності
  - г. філософія є наукою про людське щастя
48. Згідно з Людвігом Фюрбахом, основний недолік філософії Георга Гегеля:
- а. її зайва деталізація
  - б. вона є логізованою теологією
  - в. її невпорядкованість
  - г. її складність
49. Згідно з Людвігом Фюрбахом, сутність Бога – відчужена сутність:
- а. держави
  - б. суспільних відносин
  - в. світу
  - г. людини
50. Метод, яким користувався Георг Гегель при побудові своєї філософської системи:
- а. абстрагування
  - б. діалектичний
  - в. узагальнення
  - г. моделювання
51. Принцип, що лежить в основі філософії Людвіга Фюрбаха:
- а. антропологічний
  - б. етичний
  - в. естетичний
  - г. правовий
52. Якісним підходом до субстанції (основи всього буття) є
- а. атеїзм
  - б. модернізм
  - в. матеріалізм
  - г. примітивізм
53. Кількісним підходом до субстанції (основи всього буття) є
- а. символізм
  - б. націоналізм
  - в. монізм
  - г. атеїзм

54. Що є спільним для філософії та науки?
- а. неможливість використати знання на практиці
  - б. раціонально-логічні методи дослідження
  - в. перевірка знань через досвід
  - г. практична корисність знання
55. Позиція, яка поєднує кількісний та якісний підходи до субстанції (основи всього буття)
- а. модернізм
  - б. расизм
  - в. дуалізм
  - г. атеїзм
56. Можна вести мову про такий різновид буття
- а. дійсне буття
  - б. реальне буття
  - в. нереальне буття
  - г. матеріальне буття
57. Формою буття називають
- а. неживу природу
  - б. світ буття людини
  - в. живу природу
  - г. всі відповіді вірні
58. Формою чуттєвого рівня пізнання є
- а. абстракція
  - б. сприйняття
  - в. тіло
  - г. суб'єкт
59. Основною проблемою теорії пізнання є
- а. проблема істини
  - б. проблема добра
  - в. проблема краси
  - г. проблема свободи
60. Слід виділяти такий аспект пізнання, пов'язаний із засвоєнням знання
- а. ідеальний
  - б. ситуативний
  - в. інформативний
  - г. матеріальний
61. Псевдонаукове знання має таку рису
- а. визнається сучасною наукою
  - б. неякісна перевірка міркувань
  - в. відсутність автора
  - г. відсутність спеціальної термінології

62. Суб'єктом пізнання може бути
- а. суспільство
  - б. предмет
  - в. об'єкт
  - г. метод
63. Суб'єктом пізнання виступає
- а. індивід
  - б. предмет
  - в. об'єкт
  - г. метод
64. Георг Гегель сформулював закони:
- а. природи
  - б. діалектики
  - в. пізнання
  - г. моралі
65. Принцип розвитку (як і теорія розвитку) був найбільш продуктивно розроблений:
- а. Сократом
  - б. Георгом Гегелем
  - в. Платоном
  - г. Аристотелем
66. Принцип, на якому базується діалектика:
- а. краси
  - б. випадковості
  - в. розвитку
  - г. гармонії
67. Вчення Г. Сковороди про буття передбачає визнання існування трьох світів
- а. великого світу (макрокосму)
  - б. всі варіанти вірні
  - в. малого світу (мікрокосму)
  - г. символічного світу (Біблії)
68. Елементарна форма чуттєвості, яка лежить в основі пізнання
- а. істина
  - б. розум
  - в. відчуття
  - г. інформація
69. До видів пізнання відносять
- а. істинний
  - б. хибний
  - в. стабільний
  - г. ігровий

70. Одним із видів пізнання виступає
- а. істинний
  - б. хибний
  - в. нестабільний
  - г. міфологічний
71. Формою художнього виду пізнання, за допомогою якої пізнає митець, є
- а. повсякденний стереотип
  - б. релігійна віра
  - в. абстрактне поняття
  - г. художній образ
72. Формою релігійного виду пізнання, за допомогою якої пізнає віруюча людина, є
- а. повсякденний стереотип
  - б. релігійна віра
  - в. абстрактне поняття
  - г. художній образ
73. Хто з переліку є представником мілетської школи
- а. Августин Блаженний
  - б. Тома Аквінський
  - в. П'єр Абеляр
  - г. Анаксимандр
74. Оберіть філософа-ідеаліста класичного періоду античної філософії
- а. Августин Блаженний
  - б. Тома Аквінський
  - в. Платон
  - г. П'єр Абеляр
75. Хто з давньогрецьких філософів наполягав, що у світі все походить від одного матеріального першоелемента – вогню
- а. Геракліт
  - б. Сократ
  - в. Платон
  - г. Аристотель
76. Яка з філософських шкіл працювала в період Еллінізму
- а. марксистки
  - б. позитивісти
  - в. скептики
  - г. патристи
77. Проти якої форми державного правління виступав Платон
- а. монархії
  - б. аристократії
  - в. демократії

г. охлократії

78. Де зародилася філософія як теоретична форма світогляду

- а. в Індії
- б. в Греції
- в. в Єгипті
- г. у Китаї

79. Сенс життя полягає в отриманні насолоди, стверджують представники

- а. гедонізму
- б. фовізму
- в. анабаптизму
- г. стоїцизму

80. Якому античному мислителю належить першість у вживанні слова "філософія"

- а. Ф. Ніцше
- б. Піфагору
- в. Томі Аквінському
- г. Г. Гегелю

81. Хто в межах античної філософії здійснив перехід від дослідження природи до дослідження людини

- а. Сократ
- б. Дж. Джентіле
- в. Е. Канетті
- г. К. Маркс

82. Яку рису можна вважати характерною для світогляду Античності

- а. теоцентризм
- б. антропоцентризм
- в. техноцентризм
- г. космоцентризм

83. В чому полягає сенс життя людини, з точки зору античних стоїків

- а. у вмінні мужньо та гідно підпорядкуватися долі
- б. у прагненні відмовитися від всіх суспільних обов'язків
- в. у прагненні боротися за справедливий суспільний порядок
- г. у здатності стати просвітленим

84. Кому з античних філософів належить твердження про існування двох світів – "світу ідей" та "світу речей"

- а. Г. Гегелю
- б. Платону
- в. Р. Декарту
- г. Ф. Бекону

85. Хто створив античне вчення про "ідеальну державу"

- а. Ж.-Ж. Руссо

- б. Святий Августин
- в. Платон
- г. Ж.-П. Сартр

86. Яке найменування закріпилося за першими давньогрецькими філософами, які досліджували природу

- а. "фізики"
- б. "математики"
- в. "мудреці"
- г. "містики"

87. Вкажіть першу філософську школу Стародавньої Греції

- а. школа Плотіна
- б. мілетська
- в. школа Епікура
- г. школа Платона

88. Як по-інакшому можна назвати натурфілософію Античності

- а. ідеалізм
- б. матеріалізм
- в. філософія природи
- г. космоцентризм

89. Що перші античні філософи розуміли під природним першопочатком світу

- а. певну природну стихію (вода, повітря, вогонь)
- б. матерію і форму
- в. оречевлену першопочаткову ідею
- г. ейдос

90. Вкажіть серед запропонованих висловів той, який приписують представнику античної філософії природи Фалесу

- а. "Пізнай самого себе"
- б. "Я знаю, що нічого не знаю"
- в. "Все із води"
- г. "Живи непомітно"

91. Представник античної філософії природи Анаксімен вважав, що першоосновою всього суцього є

- а. людина
- б. ефір
- в. повітря
- г. число

92. Для представника античної філософії природи Геракліта характерне переконання, що першопочатком всього суцього у світі є

- а. мова
- б. вогонь
- в. число

- г. ідея
93. Оберіть античного мислителя, який вважав, що все суще є числом
- а. Зенон
  - б. Геракліт
  - в. Піфагор
  - г. Анаксагор
94. Вкажіть статус людини, який вона набуває у процесі життєдіяльності
- а. індивідуальність
  - б. спадковість
  - в. індивід
  - г. людина
95. Що є основною заслугою античних софістів
- а. філософське дослідження природи
  - б. розрізнення матерії і духу
  - в. відкриття сфери абсолютних істин
  - г. висування на перший план проблеми людини
96. Хто із античних софістів вважається автором вислову "Людина – міра всіх речей"
- а. Протагор
  - б. Святий Августин
  - в. Боецій
  - г. Вольтер
97. Кому приписують афоризм "Я знаю, що нічого не знаю"
- а. Еразму Роттердамському
  - б. Сократу
  - в. Марку Аврелію
  - г. Марціану Капеллі
98. Метод Сократа по суті можна назвати
- а. ідіографічним
  - б. номотетичним
  - в. діалектичним
  - г. дескриптивним
99. Чому метод Сократа включає деструктивність
- а. тому що демонструє відносність істини
  - б. бо показує неможливість досягнення істини
  - в. тому що руйнує всю систему цінностей
  - г. оскільки підводить співрозмовника до протиріччя
100. Маевтика (мистецтво повитухи) – поступово пробудити істину у свідомості співбесідника – такий метод використовував античний філософ
- а. Сократ
  - б. Святий Августин

- в. Тома Аквінський
  - г. Фалес Мілетський
101. Філософська позиція Платона визначається як
- а. тотальний матриархат
  - б. обмежений патріархат
  - в. об'єктивний ідеалізм
  - г. дуалістичний позитивізм
102. Згідно з Платоном, найважливішою є ідея
- а. Блага
  - б. людини
  - в. техніки
  - г. математики
103. Кому з античних філософів належить розуміння буття як сукупності безтілесних ідей
- а. Святому Августину
  - б. Платону
  - в. Епіктету
  - г. Зенону
104. З точки зору Платона, пізнання світу є
- а. пригадуванням безсмертної душі (анамнезисом)
  - б. аналізом матеріальних елементів
  - в. пізнанням чисел
  - г. пізнанням себе
105. Для кого з античних філософів філософія була вченням про першопричину
- а. Афінагор
  - б. Сенека
  - в. Аристотель
  - г. Климент
106. "Логіка – це знаряддя пізнання" – це позиція античного мислителя
- а. Боеція
  - б. Цицерона
  - в. Аристотеля
  - г. Сенеки
107. Античним філософом Аристотелем були розроблені основні закони
- а. атомістичного матеріалізму
  - б. ідеального буття
  - в. формальної (класичної) логіки
  - г. афінської демократії
108. Людина, на думку античного мислителя Аристотеля, є політичною твариною, оскільки
- а. може досягти блага тільки спільно з іншими
  - б. політика визначає хід історії

- в. тільки політика відрізняє її від тварини
  - г. поза інститутами влади людина знищила б собі подібних
109. Знання ідей, згідно з Платоном, виникає внаслідок
- а. споглядання ідей у період безтілесного існування душі
  - б. узагальнення чуттєвого досвіду
  - в. осягнення містичною інтуїцією
  - г. осягнення раціональною інтуїцією
110. Античний автор концепції ідеальної держави
- а. Епіктет
  - б. Левкіпп
  - в. Платон
  - г. Боецій
111. Як прийнято називати уможлядне тлумачення природи без опори на досвідне природознавство
- а. утопія
  - б. натурфілософія
  - в. метафізика
  - г. діалектика
112. Вкажіть період античної філософії, для якого центральним було питання про першопочаток світу
- а. елліністичний
  - б. римський
  - в. досократичний
  - г. олександрійський
113. Хто належав до представників класичного (найбільш розвинутого) періоду античної філософії
- а. епікурейці, стоїки, скептики
  - б. піфагорійці, Анаксагор, Емпедокл
  - в. Фалес, Анаксимандр, Анаксімен, Геракліт
  - г. Сократ, софісти, Аристотель
114. Вкажіть групу філософів, які працювали впродовж класичного (найбільш розвинутого) періоду розвитку античної філософії
- а. епікурейці, кіренаїки, скептики
  - б. Піфагор, Анаксагор, Емпедокл
  - в. Фалес, Парменід, Геракліт
  - г. Сократ, Платон, Аристотель
115. Оберіть групу мислителів, які жили в класичний (найбільш розвинутий) період античної філософії
- а. неоплатоніки, стоїки, скептики
  - б. Демокріт, Левкіпп, Емпедокл
  - в. Анаксагор, Анаксимандр, Анаксімен
  - г. софісти, Платон, Аристотель

116. Що саме було предметом пошуків Діогена, коли він ходив містом удень із запаленим ліхтарем
- а. щастя
  - б. справедливість
  - в. людина
  - г. мудрість
117. Головним принципом й ознакою античного скептицизму є
- а. віра в ясність розуму
  - б. віра в науку
  - в. страх перед технікою
  - г. сумнів у всьому
118. Хто з античних філософів був вчителем відомого великого правителя Александра Македонського
- а. Боецій
  - б. Анаксагор
  - в. Аристотель
  - г. Оріген
119. Що з переліку НЕ належить до шкіл епохи Еллінізму
- а. містична
  - б. епікурейська
  - в. скептична
  - г. стоїчна
120. Кому з античних філософів належить висловлювання: "Я знаю, що нічого не знаю, але інші не знають навіть цього"
- а. Горгію
  - б. Епіктету
  - в. Марку Аврелію
  - г. Сократу
121. Хто отримав найменування "софісти" в Стародавній Греції
- а. богослови
  - б. платні вчителі риторики
  - в. учні Сократа
  - г. дослідники природи
122. Хто з античних філософів вважав знання основою чеснот, а незнання – джерелом зла (етичний раціоналізм)
- а. Григорій Палама
  - б. Конфуцій
  - в. Сократ
  - г. Епіктет
123. В чому полягає зміст міфогенної концепції походження філософії
- а. філософія виникає з міфу шляхом внутрішнього розвитку міфологічного мислення

- б. філософія виникає як просте узагальнення наукових знань
  - в. філософія виникає внаслідок суспільно-політичних особливостей регіону виникнення
  - г. філософія виникає за рахунок зміни особистісно-образного мислення на безособово-понятійне
124. Як перекладається "філософія" з давньогрецької мови
- а. любов до знання
  - б. любов до людини
  - в. любов до мудрості
  - г. шлях до природи
125. Що виступає першим рівнем і предметним окресленням філософського знання
- а. світоглядне знання
  - б. релігійне одкровення
  - в. міфологічні вірування
  - г. прикладні науки
126. Характерна риса середньовічного світогляду
- а. політеїзм (віра в багатьох богів)
  - б. боги є частиною природи або уособленням природних сил
  - в. Бог творить світ із нічого
  - г. вихідні якості богів: сила, могутність
127. Що є філософською дисципліною про природу знання
- а. екологія
  - б. етнологія
  - в. етологія
  - г. епістемологія
128. Які рівні пізнання прийнято виділяти
- а. раціональне, еволюційне
  - б. раціональне, логічне
  - в. раціональне, чуттєве
  - г. раціональне, психологічне
129. Ключовим поняттям філософської дисципліни онтології називають
- а. техніку
  - б. почуття
  - в. буття
  - г. аналіз
130. Яку назву отримав принцип первинності матерії перед свідомістю
- а. когнітивізм
  - б. матеріалізм
  - в. космізм
  - г. ідеалізм
131. Імануїл Кант писав, що йому довелось обмежити розум, щоб звільнити місце для

- а. абсурду
  - б. любові
  - в. віри
  - г. надії
132. Що у філософії розуміють під "матерією"
- а. те, що можна ототожнити з "формою"
  - б. першопочаток, що є джерелом всього існуючого
  - в. всі існуючі речі Всесвіту
  - г. об'єктивна реальність, що існує поза свідомістю
133. Матеріалістичний світогляд лежить в основі концепції німецького філософа
- а. М. Монтеня
  - б. Ж.-Ж. Руссо
  - в. Л. Фюєрбаха
  - г. А. Камю
134. Як називається філософська дисципліна, що досліджує ціннісний вимір людського буття
- а. астрологія
  - б. аксіологія
  - в. астрономія
  - г. антропологія
135. Через яку категоріальну пару розкривається динаміка процесу пізнання
- а. людина – інша людина
  - б. людина – суспільство
  - в. суб'єкт – об'єкт
  - г. пропозиція – попит
136. Вкажіть поняття, яким позначають неповторну своєрідність окремої людини (зовнішність, характер, звички, особливості тощо) в протилежність родовим ознакам
- а. воно
  - б. індивідуальність
  - в. об'єкт
  - г. суб'єкт
137. Хто з філософів належить до німецької класичної філософії
- а. Йоганн Фіхте
  - б. Імануїл Кант
  - в. всі відповіді вірні
  - г. Георг Гегель
138. Виберіть з переліку те, що вважається суто людською якістю:
- а. віра
  - б. розумність
  - в. всі відповіді вірні
  - г. усвідомлення власної смертності

139. Що є предметом "аксіології" як філософської дисципліни
- а. соціально-політичне життя суспільства
  - б. економічні вартості
  - в. критерії естетичного смаку
  - г. цінності як сенсоутворюючі начала людського буття
140. Зміст світогляду групується довкола відношення:
- а. природне – соціальне
  - б. людина – світ
  - в. природні речі – штучні речі
  - г. політика – економіка
141. Як прийнято розглядати пізнання в сучасній філософії
- а. як здатності, вміння, навички у певній області діяльності
  - б. як діяльність, що позбавлена власних засад
  - в. як об'єктивну реальність
  - г. як обумовлений практикою процес набуття і розвитку знань
142. Що розуміють під поняттям "агностицизм" у філософії
- а. розгляд процесу пізнання
  - б. розгляд об'єктів пізнання
  - в. повне або часткове заперечення принципової можливості пізнання
  - г. аналіз зв'язку результатів пізнання із засобами
143. Як розуміється об'єкт пізнання в сучасній гносеології
- а. він існує "сам по собі"
  - б. він тотожний суб'єкту пізнання
  - в. в своєму визначенні він залежить від концептуальної системи того, хто пізнає
  - г. як такий, що тотожний предмету пізнання
144. Оберіть з переліку вид пізнання, що безпосередньо вплетений в тканину життєдіяльності суб'єкта
- а. актуальний
  - б. неправильний
  - в. повсякденний
  - г. правильний
145. Філософський світогляд:
- а. формується і функціонує стихійно
  - б. характеризується наявністю догматів і священних текстів
  - в. знаменує виділення людини із природи
  - г. пояснює свої твердження раціонально
146. Яке гносеологічне поняття протиставляють за змістом "істині"
- а. суб'єкт
  - б. хиба
  - в. судження

г. стереотип

147. Вкажіть поняття, яке позначає випередження діяльності та її результатів з точки зору вироблення програм, рішень, норм, ідеалів і плану діяльності

- а. аналіз
- б. авангард
- в. цілепокладання
- г. аванс

148. Будь-яке перетворення, зміна, процес – це

- а. еволюція
- б. прогрес
- в. вдосконалення
- г. рух

149. Що з переліченого НЕ належить до форм практики

- а. перетворення природи за допомогою знарядь праці
- б. перетворення суспільного буття через зміну існуючих суспільних відношень
- в. вплив явищ світу на органи чуття людини
- г. науковий експеримент

150. Філософія Просвітництва характеризується

- а. теоцентризмом
- б. раціоналізмом
- в. ірраціоналізмом
- г. антропоцентризмом

151. Основні етапи в діяльності Імануїла Канта:

- а. первісний і древній
- б. містичний і релігійний
- в. докритичний і критичний
- г. природничий і медичний

152. Складовою частиною будь-якого методу вважається

- а. процесуальна
- б. діагональна
- в. діаметральна
- г. оглядова

153. Перший вищий навчальний заклад на теренах України

- а. Острозька академія
- б. Лаврська школа Почаєва
- в. Київська братська школа
- г. Одеська академія

154. Набутим впродовж життя статусом людської істоти є

- а. особистість
- б. спадковість

- в. індивід
  - г. людина
155. Для якої з філософських дисциплін предметом дослідження є суспільство
- а. теологія
  - б. соціальна філософія
  - в. релігієзнавство
  - г. народознавство
156. Найбільш відомий філософ епохи Просвітництва:
- а. Іван Золотоустий
  - б. Василій Великий
  - в. Тома Аквінський
  - г. Вольтер
157. Людина філософує, на думку Л. Фойєрбаха
- а. під час реалізації своєї суспільної сутності
  - б. щоб задовільнити основні людські потреби
  - в. для передбачення майбутнього
  - г. щоб аналізувати минуле
158. Оберіть, чого початково і безпосередньо стосуються філософські проблеми
- а. релігійного життя
  - б. суспільного життя
  - в. долі, призначення і вищих ідеалів людини
  - г. творчості
159. Як прийнято називати стійку систему поглядів на світ, переконань, уявлень, вірувань людини, які визначають вибір життєвої позиції, відношення до світу і до інших людей
- а. діяльність
  - б. осмислення
  - в. світогляд
  - г. переконання
160. Як прийнято називати сукупність підходів, прийомів, способів вирішення різноманітних практичних і пізнавальних проблем
- а. методологія
  - б. дидактика
  - в. педагогіка
  - г. теологія
161. Яка філософська дисципліна аналізує відношення людини до світу з точки зору протиставлення прекрасного й потворного
- а. природознавство
  - б. футурологія
  - в. естетика
  - г. етика

162. В якому напрямку свідомість розглядається як властивість високоорганізованої матерії
- а. діалектичний матеріалізм
  - б. ідеалізм
  - в. логіка
  - г. раціоналізм
163. Як матеріалістична філософія розглядає свідомість у психофізіологічному аспекті
- а. як частину реальності
  - б. як суб'єктивну реальність
  - в. як вищу функцію мозку, пов'язану із мовою
  - г. як засіб орієнтації у світі
164. Що слід розуміти під самосвідомістю людини
- а. розрізнення предметів навколишнього світу
  - б. усвідомлення себе людиною
  - в. роздуми про свою "сродну" працю
  - г. результат рефлексії, роздумів особистості про себе саму
165. Який з феноменів – мислення чи мова – з'явився у людини швидше
- а. одночасно
  - б. мислення
  - в. мова
  - г. немає вірних відповідей
166. Як розглядається природна мова в сучасній семіотиці
- а. як система штучних і природних знаків
  - б. як діяльність свідомості
  - в. як вираження думок
  - г. як активна рухова діяльність
167. Завершіть фразу: "Кожна національна мова є унікальною, оскільки вона"
- а. дозволяє поширювати інформацію
  - б. знайомить з особливостями культури рідного краю
  - в. є засобом спілкування всіх людей у світі
  - г. слугує засобом передачі традицій і є важливою умовою культурної самоідентифікації
168. Як розуміється "безсвідоме" в сучасній філософії
- а. явища і процеси у психіці людини, які нею не усвідомлюються, але впливають на її поведінку
  - б. біологічні процеси у організмі людини
  - в. релігійно-духовні процеси людини
  - г. моральні цінності людини
169. Вродженим статусом людської істоти є
- а. соціальна роль
  - б. соціальна позиція
  - в. соціальний статус

- г. індивід
170. На сучасному етапі уявлень про людину в її структуру як живої системи НЕ включають
- а. технічне
  - б. психічне
  - в. суспільне
  - г. тілесне
171. Вкажіть назву форми мислення, що відображає гранично загальні закономірні зв'язки, сторони, ознаки явищ, які закріплюються у визначеннях
- а. категорія
  - б. організація
  - в. деномінація
  - г. естетика
172. Чим характеризуються образи, які виникають на раціональному рівні пізнання
- а. узагальненістю
  - б. наочністю
  - в. принциповістю
  - г. містичністю
173. Що прийнято вважати ознакою художньо-образного виду пізнання
- а. логіку
  - б. реальність форми з одночасною умовністю змісту
  - в. філософські переконання
  - г. народоцентризм
174. Що є перевагою життєво-досвідного виду пізнання перед інакшими видами
- а. інформаційна насиченість
  - б. фізичний розвиток особистості
  - в. релігійний розвиток особистості
  - г. трудотерапія
175. Що може бути назване "недоліком" відчуттів
- а. істинність
  - б. відносність
  - в. правдивість
  - г. суттєвість
176. Виберіть з переліку рису псевдонаукове знання
- а. неякісна перевірка міркувань
  - б. практичність
  - в. непрактичність
  - г. відсутність автора
177. Як розуміють поняття істини за змістом
- а. домовленість
  - б. нереальність

- в. логіка
  - г. відносність
178. Оберіть з переліку різновид ненаукового знання
- а. псевдонаукове
  - б. автонаукове
  - в. екстранаукове
  - г. постнаукове
179. Що є особливістю уявлення як форми чуттєвого пізнання
- а. близькість до форм раціонального пізнання
  - б. розуміння окремих властивостей речей
  - в. неможливість відділити суттєве від несуттєвого
  - г. є абстрактною формою
180. Яка з рис характеризує наукове знання
- а. наявність усвідомлених методів
  - б. релігійний тип мислення
  - в. пророкування
  - г. прагматизм
181. Філософське вчення про цінності
- а. гносеологія
  - б. футурологія
  - в. антропологія
  - г. аксіологія
182. Життєво-досвідний вид пізнання володіє такою особливістю
- а. забезпечує надійність міжлюдської взаємодії
  - б. вимагає спеціальної підготовки
  - в. елітарність
  - г. наукове пізнання
183. Яке з формулювань позначає критерій науковості знання
- а. теоретична можливість заперечення наукової теорії емпіричним експериментом
  - б. наявність досвіду
  - в. майстерність
  - г. прийняття знання більшістю суспільства
184. Вкажіть характеристику донаукового пізнання
- а. приблизний (достатній для практики) характер досліджень
  - б. пошук істини
  - в. суб'єктом такого пізнання є учень
  - г. прагнення виявити наслідки явища
185. Оберіть з переліку найважливішу характеристику паранаукового пізнання
- а. переважно рекомендаційно-методологічний характер знання
  - б. орієнтація на експерименти

- в. ігнорування емпіричних доказів
  - г. узгодженість із наукою
186. Яку з теорій істини відносять до класичних
- а. моральну
  - б. релігійну
  - в. групову
  - г. кореспондентську
187. Що з переліку позначає аспект пізнання
- а. вольовий
  - б. афективний
  - в. педагогічний
  - г. рефлексорний
188. Що з переліченого позначає вид пізнавальної діяльності
- а. ігровий
  - б. колективний
  - в. суб'єктивний
  - г. особистісний
189. Ознакою культури називають:
- а. духовні цінності
  - б. те, що передається спадково-генетично
  - в. моделі психічної активності індивіда
  - г. те, що має природне походження
190. Вкажіть напрям в теорії пізнання, який визнає чуттєвий досвід джерелом знання і твердить, що все пізнання ґрунтується на досвіді
- а. містицизм
  - б. креаціонізм
  - в. емпіризм
  - г. еволюціонізм
191. "Епістемологія" – цим терміном у вітчизняній філософії позначають дослідження
- а. пізнання лише людини
  - б. наукового виду пізнання
  - в. пізнання процесу навчання
  - г. пізнання процесу праці
192. Вкажіть недолік еволюційної теорії походження свідомості
- а. відсутність прямого зв'язку між розвитком органічної речовини та свідомості як духовного утворення
  - б. теоцентризм
  - в. людиноцентризм
  - г. підкреслення зв'язку людини і Бога
193. Що вважається проблемою на шляху визначення сутності свідомості

- а. неможливість зафіксувати, унаочнити за допомогою приладів прояви свідомості
- б. неможливість прочитати наукові статті про свідомість
- в. відсутність свідомості
- г. несвідоме

194. Ознакою культури виступають

- а. способи передачі духовних цінностей
- б. біологічні підстави свідомості
- в. біологічні підстави психіки
- г. те, що має природне походження

195. Виберіть назву підходу до знання, який наполягає на необхідності дослідження, в першу чергу, зв'язку знання з пам'яттю, мисленням, сприйманням

- а. релігійний
- б. психологічний
- в. етнічний
- г. культурологічний

196. Який підхід до знання акцентує на необхідності дослідження знання на його відповідність правилам, законам, нормам

- а. логічний
- б. нелогічний
- в. креативний
- г. смисложиттєвий

197. Вкажіть назву підходу до знання, що наполягає на необхідності дослідження знання крізь призму процесу його продукування, зберігання, передавання й засвоєння

- а. національний
- б. педагогічний
- в. інформаційний
- г. фізичний

198. Вкажіть напрям, для якого вихідним принципом є постулат про неповторну своєрідність концептуальних схем, що лежать в основі конкретних мов

- а. неогумбольдтіанство
- б. символізм
- в. матеріалізм
- г. розуміння закону

199. Що з переліку є назвою фактору формування соціально-узаконених істин

- а. ідеологічний
- б. матеріалістичний
- в. інформаційний
- г. медичний

200. Що з переліку вважають фактором формування соціально-узаконених істин

- а. менталітет
- б. праця

- в. естетика
- г. фактор авторитету

201. Вкажіть назву рівня соціокультурного впливу на наукове знання

- а. соціокультурна детермінація
- б. соціокультурна статистика
- в. соціокультурна ситуація
- г. соціокультурне опитування

202. Філософія як вищий тип світогляду зароджується у

- а. Давньому Єгипті
- б. Давньому Китаї
- в. Давній Греції
- г. Давній Індії

203. Із наведених питань філософським є

- а. Які шляхи вирішення екологічної кризи?
- б. У чому сенс існування людини?
- в. Чи можливі небілкові форми життя?
- г. Як вирішити продовольчу проблему людства?

204. Судження, що є філософським

- а. вічний двигун неможливий
- б. кількість енергії в замкнутій системі зберігається
- в. основою світу є світовий розум
- г. обмін – це процес руху матеріальних благ і послуг

205. Представнику матеріалізму належить судження

- а. закони природи створюються мисленням людини
- б. свідомість є первинною
- в. основою світу є світовий розум
- г. матерія існує незалежно від будь-якої свідомості

206. Якому античному досліднику приписують перше формулювання кореспондентської теорії істини

- а. І. Канту
- б. Аристотелю
- в. Г. Сковороді
- г. Й. Сліпому

207. Вкажіть американського філософа, автора прагматичної теорії істини

- а. В. Джеймс
- б. Аристотель
- в. Сократ
- г. Й. Сліпий

208. Якого польського філософа вважають автором семантичної теорії істини

- а. Сократа

- б. Платона
- в. Аристотеля
- г. А. Тарського

209. Представнику ідеалізму належить судження

- а. Матерія – первинна, свідомість – вторинна
- б. Свідомість – властивість, продукт матерії
- в. Основа світу – світовий розум
- г. Матерія існує незалежно від свідомості

210. Вкажіть назву для здатності наукового знання виражатися у явному для інших суб'єктів вигляді

- а. експліцитність
- б. символізм
- в. безсистемність
- г. системність

211. Оберіть зі списку рису, яка позначає здатність наукового знання отримати деяку якість (значення)

- а. валентність
- б. системність
- в. містичність
- г. фундаментальність

212. Вкажіть назву розділу філософії, що вивчає загальні закони розвитку

- а. мораль
- б. естетика
- в. діалектика
- г. цінності

213. Що з переліченого є принципом діалектики

- а. принцип розвитку
- б. принцип краси
- в. принцип праці
- г. принцип моралі

214. Хто в старогрецькій філософії ввів проблему і поняття буття?

- а. Парменід
- б. Фройд
- в. Ясперс
- г. Шопенгауер

215. Як прийнято називати будь-яку зміну, перехід з одного стану в інший

- а. спокій
- б. рух
- в. праця
- г. творчість

216. Як називають рух, що характеризується якісними змінами
- а. стагнація
  - б. деградація
  - в. спокій
  - г. розвиток
217. Розвитком у філософії називають
- а. зміну світогляду
  - б. формалізм
  - в. кількісні показники
  - г. якісну зміну
218. Що складає логічний апарат діалектики
- а. закони діалектики
  - б. моральні принципи
  - в. етичні категорії
  - г. естетичні категорії
219. Виберіть з переліку діалектичні категорії
- а. противне і приємне
  - б. сутність і явище
  - в. красиве і потворне
  - г. любов і ненависть
220. Що із запропонованого є законом діалектики
- а. "закон бумеранга"
  - б. принцип "золотої середини"
  - в. закон тотожності та боротьби протилежностей
  - г. "восьмеричний шлях спасіння"
221. Хто найбільш послідовно розробив принцип розвитку і теорію розвитку буття
- а. Сократ
  - б. Г. Гегель
  - в. Аристотель
  - г. В. Франкл
222. Що із переліченого є принципом діалектики
- а. принцип зв'язку і розвитку
  - б. принцип етноцентризму
  - в. принцип психологізму
  - г. принцип толерантності
223. Як називається рання середньовічна філософія, яка "захищала" християнство від критики тих філософів, які наслідували традицію античних мислителів:
- а. апологетика
  - б. діалектика
  - в. схоластика

- г. софістика
224. Яка основна риса характерна для Середньовічної філософії?
- а. теоцентризм
  - б. соціоцентризм
  - в. космоцентризм
  - г. природоцентризм
225. Що з переліченого є діалектичними категоріями
- а. рух і спокій
  - б. істина і хиба
  - в. одиничне і загальне
  - г. індивідуальне і суспільне
226. Оберіть зі списку закон діалектики
- а. закон заперечення аморальності
  - б. закон заперечення заперечення
  - в. закон заперечення релігії
  - г. закон заперечення буття
227. Як прийнято називати рух, що характеризується якісними змінами
- а. регрес
  - б. спокій
  - в. стрес
  - г. розвиток
228. Що в діалектиці розуміють під розвитком
- а. духовний процес
  - б. діалектичний процес
  - в. життєвий процес
  - г. кількісні показники
229. Діалектику можна визначити як вчення про
- а. закони розвитку
  - б. мислення
  - в. мораль
  - г. закони життя
230. Оберіть із запропонованого принцип діалектики
- а. принцип плюралізму
  - б. принцип загального зв'язку і загального розвитку явищ
  - в. принцип релігійного синкретизму
  - г. принцип наукових змін
231. Вкажіть у переліку принцип діалектики
- а. принцип будь-якої зміни
  - б. принцип ворожості
  - в. принцип тотожності (єдності) діалектики, логіки й теорії пізнання

- г. принцип дружнього ставлення
232. Що означає термін "метафізика"
- а. філософську дисципліну про цінності людини
  - б. філософську дисципліну про перші основи буття і пізнання
  - в. філософія релігії
  - г. філософське вчення про майбутню долю людства
233. Що передбачає метафізичний підхід до буття
- а. розгляд буття у його цілісності і завершеності
  - б. розгляд буття як закону
  - в. розгляд буття людини
  - г. розгляд буття суспільства
234. Як у діалектиці прийнято визначати розвиток
- а. зміна мислення
  - б. зміна, яка характеризує перехід кількості в якість
  - в. зміна діяльності
  - г. зміна зони комфорту
235. Що із запропонованого переліку зараховують до діалектичних категорій
- а. можливість і дійсність
  - б. суспільство і людина
  - в. релігія і суспільство
  - г. сенс життя людини
236. Виберіть з переліченого діалектичні категорії
- а. зміст і форма
  - б. прекрасне і потворне
  - в. добро і зло
  - г. свідоме і несвідоме
237. Яка функція діалектичних категорій
- а. фіксують найбільш загальні властивості, зв'язки та відношення речей, закономірності розвитку
  - б. відображають ставлення людини до світу
  - в. є засобами доннаукового осягнення дійсності
  - г. відображають містичні якості речей
238. Оберіть із переліку закон діалектики
- а. закон переходу кількісних змін у якісні та навпаки
  - б. закон людського співіснування
  - в. закон єдності всього у світі
  - г. закон єдності теоретичного і практичного
239. В центрі якого з даних напрямків сучасної філософії лежить поняття "особа"?
- а. персоналізм
  - б. структуралізм

- в. теоцентризм
  - г. неопозитивізм
240. Який філософський напрям сучасної філософії розвивався у поглядах Ж.-П. Сартра?
- а. екзистенціалізм
  - б. пантеїзм
  - в. епікуреїзм
  - г. скептицизм
241. Характерною рисою філософії постмодернізму є:
- а. заміна об'єктивної реальності знаково-символічними картинами світу
  - б. оптимізм
  - в. раціоналізм
  - г. теоцентризм
242. Родоначалником ірраціоналістичної філософії вважають:
- а. С. К'єркегора
  - б. Ф. Енгельса
  - в. К. Маркса
  - г. А. Шептицького
243. Як називається напрям у сучасній західній філософії, який обґрунтовує розуміння як метод пізнання?
- а. антропологія
  - б. футурологія
  - в. герменевтика
  - г. логіка
244. Сучасна філософія тісно пов'язана з:
- а. політикою
  - б. релігією
  - в. наукою
  - г. мистецтвом
245. Згідно з З. Фройдом, "несвідоме" функціонує на основі:
- а. імпульсів
  - б. архетипів
  - в. інтуїції
  - г. первинних потягів з метою отримання задоволення
246. Згідно з Ж.-П. Сартром, свобода для людини є:
- а. щастям
  - б. метою
  - в. неминучим тяжким випробуванням
  - г. завоюванням цивілізації
247. Визначте напрям сучасної філософії, який вважає, що "філософія – це логіка науки":
- а. неопозитивізм

- б. теоцентризм
  - в. містицизм
  - г. модернізм
248. Вкажіть напрям сучасної західної філософії, що орієнтований на релігійний світогляд:
- а. матеріалізм
  - б. еволюціонізм
  - в. неотомізм
  - г. прагматизм
249. З. Фрейд вважав, що основу людської психіки становить:
- а. "Воно"
  - б. "Ми"
  - в. "Він"
  - г. "Вона"
250. Характерними рисами української філософської думки є:
- а. спекулятивність
  - б. кордоцентризм
  - в. матеріалізм
  - г. прагматизм
251. Хто із наведених філософів належить до епохи українського Відродження:
- а. Петро Могила
  - б. Юрій Дрогобич
  - в. Пантелеймон Куліш
  - г. Михайло Грушевський
252. Вкажіть твір, написаний Г. Сковородою:
- а. "Кобзар"
  - б. "Чорна рада"
  - в. "Алфавіт, або Бульвар світу"
  - г. "Історія України"
253. Хто з українських філософів відноситься до представників громадівського руху 70-х років XIX ст.?
- а. Г. Сковорода
  - б. М. Драгоманов
  - в. Т. Шевченко
  - г. І. Огієнко
254. Хто із українських мислителів належав до філософської діаспори XX ст.?
- а. Д. Чижевський
  - б. Т. Шевченко
  - в. М. Грушевський
  - г. П. Юркевич
255. Який чинник відіграв значну роль у становленні вітчизняної філософської думки?

- а. кліматичні умови
- б. розвиток науки
- в. християнізація
- г. розвиток цифрових технологій

256. Яку ідею розвинув Г. Сковорода у своїй філософії?

- а. сродної праці
- б. геополітики
- в. матеріалізму
- г. фанатизму

257. За Г. Сковородою, світ складається із:

- а. феноменів
- б. людей
- в. тварин
- г. макрокосму, мікрокосму і символічного світу

258. Яку ідею К. Маркса поділяв І. Франко?

- а. ідею соціалізму
- б. демократії
- в. тоталітаризму
- г. містицизму

259. У вченні Г. Сковороди "мікрокосм" і "макрокосм" є аналогами понять:

- а. актуального і неактуального
- б. чоловічого і жіночого
- в. живого і неживого
- г. людини і Всесвіту

260. Яку ідею К. Маркса не поділяв І. Франко?

- а. пролетарського інтернаціоналізму
- б. соціалізму
- в. боротьби
- г. матеріалізму

261. Представником Кирило-Методіївського товариства не був:

- а. Ф. Прокопович
- б. П. Куліш
- в. М. Костомаров
- г. Т. Шевченко

262. Назвіть представника Кирило-Методіївського товариства:

- а. Г. Сковорода
- б. М. Гулак
- в. А. Шептицький
- г. М. Грушевський

263. У філософському вченні П. Юркевича центральним є поняття:

- а. "серце"
- б. "природа"
- в. "культура"
- г. "цивілізація"

264. Характерна риса української філософії:

- а. антеїзм
- б. політеїзм
- в. матеріалізм
- г. історицизм

265. Громадівський рух 70-х років XIX ст. з властивою йому потужною культуротворчою спрямованістю породив нову плеяду української інтелігенції, серед якої був:

- а. В. Антонович
- б. В. Вернадський
- в. М. Грушевський
- г. Д. Донцов

266. Значна роль у становленні української філософської думки належить:

- а. розвиненій міфологічній системі слов'янських племен
- б. розвитку науки
- в. кліматичним умовам
- г. географічному розташуванню

267. Кого називають українським Сократом?

- а. Т. Шевченка
- б. Г. Сковороду
- в. А. Шептицького
- г. Л. Гузара

268. На українську філософію неklasичного періоду мали значний вплив ідеї:

- а. ірраціоналізму
- б. технократизму
- в. наукового світогляду
- г. марксизму

269. Концепція детермінізму ґрунтується на принципі:

- а. причинності
- б. гармонії
- в. випадковості
- г. спонтанності

270. Помилковою є думка, що перший дослідник української філософії Д. Чижевський вважав смисловим стрижнем вітчизняної філософії:

- а. прагматизм
- б. філософію серця
- в. українську національну ідею
- г. філософію техніки

271. Вкажіть характерну для української філософії ознаку:

- а. атеїзм
- б. антропологізм
- в. теоцентризм
- г. скептицизм

272. Хто з українських філософів заповів написати на своїй могилі: "Світ ловив мене, та не впіймав..."?

- а. Г. Сковорода
- б. митрополит Іларіон Київський
- в. Т. Шевченко
- г. Ф. Прокопович

273. Визначальною філософською проблемою першого періоду в розвитку української філософії (доба Київської Русі) була:

- а. "Людина – Космос"
- б. "Людина – Бог"
- в. "Людина – Технології"
- г. "Людина – Техніка"

274. Яке вчення вважає інстинкти і біологічні потреби людини рушійною силою її суспільної поведінки?

- а. неотомізм
- б. прагматизм
- в. позитивізм
- г. фрейдизм

275. Визначте провідну філософську проблему третього періоду розвитку української філософії (XIX – перша половина XX ст.)

- а. "Людина – Нація"
- б. "Людина – Бог"
- в. "Людина – Тварина"
- г. "Людина – Цивілізація"

276. Вкажіть спільне поняття, що розвивалось у філософських системах Г. Сковороди і П. Юркевича:

- а. серце
- б. голова
- в. боротьба
- г. війна всіх проти всіх

277. Що означає у філософії Г. Сковороди символічний світ?

- а. Буквар
- б. природа
- в. культура
- г. Біблія

278. Ідеологію українського національного радикалізму розробив:

- а. Дмитро Донцов
- б. Володимир Вернадський
- в. Михайло Грушевський
- г. Філарет Денисенко

279. Некласичний період в історії філософської думки в Україні включає:

- а. український романтизм першої половини XIX ст., натуралістично-позитивістські ідеї другої половини XIX ст. і новітню українську філософію
- б. філософію доби XVI ст.
- в. філософію початку XX століття
- г. філософію Києво-Могилянської академії

280. Характерною ознакою української філософії є:

- а. екзистенційна спрямованість
- б. атеїстична проблематика
- в. гедонізм
- г. матеріалізм

281. За своєю проблематикою рання українська філософська думка тяжіла до:

- а. морального повчання й життєвої настанови
- б. вибудовування абстрактно-теоретичних конструкцій
- в. космоцентризму
- г. містичних течій

282. Кому з давньоруських мислителів належить твір "Слово про закон і благодать"?

- а. Володимиру Великому
- б. митрополиту Іларіону
- в. Клименту Смолятичу
- г. Володимиру Мономаху

283. Професійна філософія в Україні зароджується у:

- а. у братських школах
- б. у катехитичних монастирських школах
- в. у Києво-Могилянській академії
- г. у ремісничих училищах

284. Професійна філософія вперше виникає в Україні у:

- а. Києво-Могилянському колегіумі
- б. Львівській братській школі
- в. Луцькій братській школі
- г. Острозькій колегії

285. Який навчальний заклад в Україні за своєю значущістю порівнювали з англійським Оксфордом і французькою Сорбонною?

- а. Києво-Могилянську академію
- б. Острозьку академію
- в. Київську духовну академію
- г. Київський університет

286. Вихідними складовими філософії Г. Сковороди були концепції про:
- а. спасіння душі
  - б. два світи
  - в. три світи, дві натури й життєве щастя
  - г. творення світу
287. Засновник української традиції "філософії серця":
- а. Т. Шевченко
  - б. Г. Сковорода
  - в. А. Шептицький
  - г. Ф. Денисенко
288. Серед філософських напрацювань Г. Сковороди немає вчення про:
- а. ноосферу
  - б. сродну працю
  - в. рівну нерівність
  - г. три світи та їхню подвійну природу
289. Це хибна думка, що Г. Сковорода:
- а. створив вчення про три світи
  - б. розвиває ідею "сродної праці"
  - в. започаткував традицію "філософії серця"
  - г. був атеїстом
290. Кордоцентризм – це:
- а. розуміння серця як основи пізнання світу
  - б. перевага розуму при пізнанні світу
  - в. увага до світу
  - г. увага до людини
291. Хто з українських філософів досліджував проблему співвідношення мислення і мови?
- а. О. Потебня
  - б. С. Яворський
  - в. П. Юркевич
  - г. В. Вернадський
292. Вчення про ноосферу було розроблене:
- а. Володимиром Вернадським
  - б. Григорієм Сковородою
  - в. Іларіоном Огієнком
  - г. Костянтином Ушинським
293. Хто з цих філософів продовжив традицію кордоцентризму?
- а. П. Юркевич
  - б. Д. Донцов
  - в. М. Драгоманов
  - г. М. Грушевський

294. На розвиток української філософії в період Київської Русі мали найбільший вплив:
- а. атеїзм
  - б. матеріалізм
  - в. вчення "отців Церкви"
  - г. філософія Нового часу
295. Національна спрямованість філософського мислення виявляється у:
- а. відданості філософа національній ідеї
  - б. відданості філософа атеїстичній ідеї
  - в. відданості філософа політеїстичній ідеї
  - г. відданості політиці
296. Окресліть позицію, яка виходить із принципу, що служіння людям є сенсом життя:
- а. гедонізм
  - б. егоїзм
  - в. альтруїзм
  - г. аскетизм
297. Яка ідея К. Маркса не була сприйнята І. Франком?
- а. класового підходу до історії розвитку суспільства
  - б. раціоналізму
  - в. критики ідеалізму
  - г. соціалізму
298. Хто представник професорсько-академічного напрямку в українській філософії XIX ст.?
- а. Юрій Дрогобич
  - б. Павло Русин
  - в. Костянтин Острозький
  - г. Орест Новицький
299. Спільною рисою для філософії І. Франка і М. Драгоманова є:
- а. космополітизм
  - б. вчення про душу
  - в. вчення про техніку
  - г. вчення про технології
300. Яка риса притаманна філософії Відродження?
- а. пантеїзм
  - б. атеїзм
  - в. панування теології над усіма іншими формами пізнання
  - г. прагматизм
301. Який філософ жив і творив в епоху Ренесансу?
- а. Микола Кузанський
  - б. Августин Аврелій
  - в. Фалес
  - г. Сократ

302. Філософське вчення, що максимально зближує Бога і природу, називається:
- а. християнство
  - б. пантеїзм
  - в. дуалізм
  - г. сотеріологізм
303. Виберіть із запропонованих варіантів епоху, яка відновила ідеали античності:
- а. Споживацтва
  - б. Інформаційна
  - в. Середньовіччя
  - г. Ренесанс
304. В якій європейській країні виникає рух Відродження?
- а. Німеччині
  - б. США
  - в. Литві
  - г. Італії
305. Історичні рамки епохи Відродження:
- а. I – V ст.
  - б. XIV – XVI ст.
  - в. V – IV ст. до н.е.
  - г. X – XII ст.
306. Філософське мислення епохи Відродження характеризується як:
- а. антропоцентризм
  - б. індивідуалізм
  - в. технократизм
  - г. космоцентризм
307. Гуманізм – це:
- а. сентиментальність, доброта
  - б. невідкупність, безстрашність і боротьба проти нелюдяності
  - в. людинолюбство, повага особистої гідності людини
  - г. всі варіанти вірні
308. Пантеїзм – це:
- а. визнання розуму головним знаряддям пізнання
  - б. визнання присутності Бога у всій природі
  - в. визнання первинності матерії по відношенню до свідомості
  - г. уміння людини знаходити приховане значення предмета, тексту тощо
309. Секуляризація – це:
- а. аналіз походження слів
  - б. з'ясування морального сенсу життя
  - в. звільнення світського життя від релігії
  - г. з'ясування ходу думок людини

310. Гуманісти піддали критиці:
- а. праці "батьків церкви"
  - б. християнське віровчення загалом
  - в. схоластику
  - г. вчення томізму
311. Вкажіть особливість ренесансної натурфілософії:
- а. пантеїзм
  - б. космоцентризм
  - в. дуалізм
  - г. атеїзм
312. Яка ідея філософії Відродження поставила людину у центр світобудови?
- а. гуманізму
  - б. антропоцентризму
  - в. антисхоластики
  - г. естетичного розуміння дійсності
313. Виберіть відомий твір Миколи Кузанського:
- а. "Сповідь"
  - б. "Про вчене незнання"
  - в. "Про нескінченність Всесвіту і світів"
  - г. "Про природу"
314. Філософія природи Дж. Бруно – це:
- а. дуалізм
  - б. креаціонізм
  - в. пантеїзм
  - г. деїзм
315. Яку позицію виражає теза Дж. Бруно, що природа є не що інше, як Бог у речах?
- а. пантеїзму
  - б. атеїзму
  - в. деїзму
  - г. панлогізму
316. Визначте натурфілософа епохи Відродження:
- а. Микола Кузанський
  - б. Тома Аквінський
  - в. Августин Аврелій
  - г. Аристотель
317. Хто з філософів Відродження належав до гуманістичного напрямку?
- а. Тома Аквінський
  - б. Платон
  - в. Ф. Петрарка
  - г. Микола Кузанський

318. Т. Мор і Т. Кампанелла є представниками:
- а. неоплатонізму
  - б. політичної філософії
  - в. натурфілософії
  - г. утопічного соціалізму
319. В якій праці Н. Макіавеллі здійснив обґрунтування світської держави?
- а. трактат "Державець"
  - б. трактат "Левіафан"
  - в. діалог "Держава"
  - г. утопія "Місто Сонця"
320. Родоначальником ідеології гуманізму був:
- а. Ф. Бекон
  - б. Ф. Петрарка
  - в. Д. Юм
  - г. Дж. Локк
321. Еразм Ротердамський написав працю:
- а. "Державець"
  - б. "Сповідь"
  - в. "Держава"
  - г. "Похвала глупоті"
322. Гуманісти епохи Відродження стверджували, що:
- а. "немає істоти нещаснішої за людину"
  - б. "мета виправдовує засоби"
  - в. "чудо велике є людина"
  - г. "буття Бога може бути доведене"
323. Яка провідна тема філософських пошуків епохи Відродження?
- а. гуманізм
  - б. теоцентризм
  - в. космоцентризм
  - г. епістемологія
324. Пантеїстичні ідеї притаманні філософській системі:
- а. Платона
  - б. Миколи Кузанського
  - в. Аристотеля
  - г. Цицерона
325. Натурфілософія Дж. Бруно сформована під впливом:
- а. геліоцентричної системи
  - б. геоцентричної системи
  - в. канонічно-церковного вчення
  - г. космоцентричної системи

326. Головна риса філософії Відродження:

- а. кордоцентризм
- б. антропоцентризм
- в. теоцентризм
- г. космоцентризм

327. Про острів Утопію розповів:

- а. Т. Шевченко
- б. І. Франко
- в. Т. Мор
- г. Г. Сковорода

328. Кому належать слова "Спалити – не значить спростувати"?

- а. Ф. Петрарці
- б. Дж. Бруно
- в. Т. Кампанеллі
- г. Н. Макіавеллі

329. Ідеологами протестантизму були:

- а. М. Лютер і Ж. Кальвін
- б. Вольтер і Ж.-Ж. Руссо
- в. Т. Мор і Т. Кампанелла
- г. Микола Кузанський і Г. Галілей

330. Ідейні погляди Дж. Бруно можна віднести до:

- а. монотеїзму
- б. політеїзму
- в. пантеїзму
- г. матеріалізму

331. Уявлення про Бога як безособове начало, яке злите зі всім Всесвітом, називається:

- а. політеїзм
- б. аскетизм
- в. монотеїзм
- г. пантеїзм

332. Хто з філософів Відродження представляє утопічний соціалізм?

- а. Т. Кампанелла
- б. Сократ
- в. Аристотель
- г. Платон

333. Визначте філософа епохи Відродження, погляди якого відносять до утопічного соціалізму:

- а. І. Франко
- б. Т. Мор
- в. Т. Шевченко
- г. Г. Сковорода

334. Крилатий вираз "Мета виправдовує засоби" належить:
- а. М. Коперніку
  - б. Н. Макіавеллі
  - в. Г. Галілею
  - г. Еразму Роттердамському
335. Відомим соціальним філософом епохи Відродження був:
- а. Н. Макіавеллі
  - б. М. Лютер
  - в. Ж. Кальвін
  - г. Г. Галілей
336. "Королем гуманізму" вважають:
- а. Августина Аврелія
  - б. Тому Аквінського
  - в. Еразма Роттердамського
  - г. Татіана
337. Визначте форми раціонального пізнання:
- а. інтуїція, передчуття, передбачення
  - б. поняття, судження, умовивід
  - в. відчуття, сприйняття, уявлення
  - г. відчуття, почуття, уява
338. Як Т. Мор назвав свою працю про ідеальний державний устрій?
- а. "Місто Сонця"
  - б. "Про свободу волі"
  - в. "Утопія"
  - г. "Про дух Законів"
339. Який вираз належить Н. Макіавеллі?
- а. "Людина є мірою усіх речей"
  - б. "Я мислю, значить, я існую"
  - в. "Розумію, щоб вірити"
  - г. "В основі людської діяльності лежить "інтерес"
340. М. Копернік є творцем:
- а. геліоцентричної картини світу
  - б. міфологічної картини світу
  - в. космоцентричної картини світу
  - г. християнської картини світу
341. Філософ епохи Відродження, католицький кардинал, автор праці "Про вчене незнання":
- а. Г. Галілей
  - б. Дж. Бруно
  - в. Микола Кузанський
  - г. Еразм Роттердамський

342. Про неможливість пізнання сутності речей і загалом світу стверджує:
- а. моралізм
  - б. агностицизм
  - в. спіритуалізм
  - г. містицизм
343. Хто з філософів Відродження був скептиком?
- а. М. Монтень
  - б. Фалес
  - в. Піфагор
  - г. Протагор
344. Як називається епоха відновлення цікавості до культури античності в Європі?
- а. Просвітництво
  - б. Відродження
  - в. Новий час
  - г. Середні віки
345. Визначте основний об'єкт дослідження, міру речей і відношень в епоху Відродження:
- а. Бог
  - б. космос
  - в. людина
  - г. природа
346. Яка світська світоглядна позиція епохи Відродження протистояла схоластиці і духовному пануванню Церкви?
- а. природоцентризм
  - б. кордоцентризм
  - в. естетизм
  - г. гуманізм
347. Як називається концепція істини, заснована на постулаті, що в основі наукових теорій лежать домовленості та угоди між науковими товариствами?
- а. відповідності
  - б. прагматична
  - в. конвенціоналізму
  - г. доброчесності
348. Положення про нескінченність Всесвіту у часі й просторі, про злиття Бога і природи обґрунтував ренесансний мислитель:
- а. І. Франко
  - б. Дж. Бруно
  - в. Т. Шевченко
  - г. Леся Українка
349. Італійський поет, автор сонетів про Лауру, засновник гуманізму, критик схоластики:
- а. Франческо Петрарка

- б. Марсіліо Фічіно
- в. Джованні Бокаччо
- г. Данте Аліґ'єрі

350. Яка примара людського розуму, за Ф. Беконем, стоїть на заваді досягнення істини?

- а. віри
- б. печери
- в. ідеології
- г. авторитету

351. Як називаються представники парадигми у філософії, які вважають, що першоосною буття та всього існуючого в ньому є матерія?

- а. матеріалісти
- б. ідеалісти
- в. позитивісти
- г. екзистенціалісти

352. Назвіть представника філософії Нового часу:

- а. Піфагор
- б. Ф. Бекон
- в. Фалес
- г. Квінт Тертулліан

353. Для філософії Р. Декарта характерною рисою є:

- а. механіцизм
- б. атеїзм
- в. сенсуалізм
- г. волюнтаризм

354. Хто був родоначальником емпіризму як філософського напрямку Нового часу?

- а. Сократ
- б. Френсіс Бекон
- в. Платон
- г. Аристотель

355. Хто вважав, що свідомість новонародженої людини є "чистою дошкою"?

- а. Джон Локк
- б. Джордано Бруно
- в. Франческо Петрарка
- г. Еразм Роттердамський

356. Яка картина світу лежить в основі філософських систем французьких просвітників Нового часу?

- а. релігійна
- б. філософська
- в. механістична
- г. міфологічна

357. Хто із наведених філософів стояв на позиціях раціоналізму?
- а. Р. Декарт
  - б. Дж. Локк
  - в. Ф. Бекон
  - г. Т. Гоббс
358. Характерною рисою філософії Нового часу була:
- а. космоцентризм
  - б. примат віри над розумом
  - в. антропологізм
  - г. науковість
359. Головною проблемою філософії Нового часу була:
- а. відношення матеріального та ідеального
  - б. пошуку методу наукового пізнання
  - в. людини
  - г. Бога
360. Хто із філософів Нового часу є автором афоризму: "Знання – це сила"?
- а. І. Кант
  - б. Й. Фіхте
  - в. Ф. Бекон
  - г. Д. Юм
361. Виберіть філософський напрям, прихильники якого вважали, що в інтелекті немає нічого, чого б не було в відчуттях:
- а. емпіризм
  - б. раціоналізм
  - в. ірраціоналізм
  - г. скептицизм
362. Найбільш продуктивним шляхом пізнання, на думку Ф. Бекона, є:
- а. шлях павука
  - б. шлях мурахи
  - в. шлях бджоли
  - г. всі відповіді правильні
363. Кому належить вислів: "Я мислю – відповідно, я існую"?
- а. Сократу
  - б. Платону
  - в. Аристотелю
  - г. Р. Декарту
364. Що є джерелом знання з точки зору раціоналізму?
- а. почуття
  - б. відчуття
  - в. досвід

- г. розум
365. Хто із філософів Нового часу вважав людину єдністю двох субстанцій – тіла й духу?
- а. Аристотель
  - б. Р. Декарт
  - в. Платон
  - г. Цицерон
366. Головним атрибутом матерії, на думку Р. Декарта, є:
- а. протяжність
  - б. вічність
  - в. мінливість
  - г. дискретність
367. Як називається вчення, яке визнає Бога як творця природи, її законів і руху, але заперечує втручання Бога у природні процеси після акту творіння?
- а. атеїзм
  - б. політеїзм
  - в. монотеїзм
  - г. деїзм
368. Представниками емпіризму у філософії Нового часу були:
- а. Сократ, Платон, Аристотель
  - б. І. Кант, Г. Гегель, Г. Лейбніц
  - в. І. Франко, П. Куліш, Т. Шевченко
  - г. Ф. Бекон, Т. Гоббс, Д. Локк
369. Як називається напрям у філософії, представники якого вважають, що першоосновою світу є свідомість та розманітні духовні форми буття?
- а. ідеалізм
  - б. матеріалізм
  - в. платонізм
  - г. скептицизм
370. Метод Ф. Бекона:
- а. дедукція
  - б. діалектика
  - в. індукція
  - г. метафізика
371. Хто із філософів Нового часу заперечував об'єктивне існування матерії?
- а. Августин Аврелій
  - б. Дж. Берклі
  - в. Тома Аквінський
  - г. Арнобій
372. Філософ Нового часу, автор праці "Новий органон"
- а. Платон

- б. Сократ
- в. Аристотель
- г. Ф. Бекон

373. Розділ філософії, який вивчає пізнання, джерела і форми пізнавального процесу, проблеми істини та її критеріїв називають:

- а. гносеологія
- б. етика
- в. естетика
- г. антропологія

374. Який напрям у філософії вважає розум основою пізнання людини?

- а. раціоналізм
- б. ірраціоналізм
- в. сенсуалізм
- г. релятивізм

375. Безпосереднє вбачання істини розумом Р. Декарт називав:

- а. дедукцією
- б. індукцією
- в. інтуїцією
- г. прозрінням

376. Розділ філософії, який вивчає буття, його форми, його першооснови і сутність називають:

- а. онтологія
- б. етика
- в. естетика
- г. антропологія

377. Є такі основні дисципліни у структурі філософії:

- а. онтологія, гносеологія, аксіологія
- б. астрономія, герменевтика, аксіологія
- в. аксіологія, естетика, астрологія
- г. гносеологія, астрономія, онтологія

378. Що є спільним між філософією і наукою?

- а. раціонально-логічні методи дослідження
- б. спрямованість на вивчення людини
- в. перевірка знань через досвід
- г. практична корисність знання

379. Хто з філософів вважав основою буття "монади"?

- а. Г. Лейбніц
- б. Аристотель
- в. Ф. Ніцше
- г. І. Кант

380. Центральним поняттям онтології Р. Декарта є:

- а. повітря
- б. субстанція
- в. вода
- г. апейрон

381. Хто з філософів Нового часу вважав продуктивною ідею поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову?

- а. З. Фройд
- б. Августин Аврелій
- в. Аристотель
- г. Т. Гоббс

382. До філософських шкіл Стародавнього Китаю належить:

- а. конфуціанство
- б. стоїцизм
- в. скептицизм
- г. платонізм

383. Назвіть філософа, який сформулював теорію держави на основі суспільного договору:

- а. Д. Юм
- б. Р. Декарт
- в. Т. Гоббс
- г. Ж. де Ламетрі

384. Кому належить крилатий вираз "війна всіх проти всіх"?

- а. Т. Гоббсу
- б. Аристотелю
- в. І. Канту
- г. Цицерону

385. Хто автор виразу "людина людині – вовк"?

- а. Ф. Ніцше
- б. Вольтер
- в. А. Шопенгауер
- г. Т. Гоббс

386. Родоначальником лібералізму у філософії Нового часу був:

- а. Аристотель
- б. Дж. Локк
- в. Платон
- г. Сократ

387. Ф. Бекон – основоположник новочасного:

- а. концептуалізму
- б. номіналізму
- в. реалізму
- г. емпіризму

388. Філософ Нового часу, адвокат, державний діяч і природодослідник:
- а. Ф. Бекон
  - б. Конфуцій
  - в. Аристотель
  - г. Платон
389. "Чистою дошкою" Джон Локк називав:
- а. закони суспільства
  - б. людську душу
  - в. космічний розум
  - г. суспільство
390. Філософ-просвітник, який розробляв проблему "культура – цивілізація":
- а. Ф. Бекон
  - б. Ж.-Ж. Руссо
  - в. Дж. Локк
  - г. Т. Гоббс
391. Д. Локк вважав, що свобода людини:
- а. абсолютна і ніким не контрольована
  - б. відносна і залежить від умов життя людини
  - в. обмежена свободою інших людей
  - г. обмежена силою держави
392. "Золоте правило" моралі, за Конфуцієм, таке:
- а. не чини іншому того, чого не бажаєш собі
  - б. володар повинен бути володарем
  - в. насолода є початок і кінець блаженного життя
  - г. сприймай іншу людину так як сприймають її інші
393. Філософія Дж. Берклі:
- а. дуалістична
  - б. об'єктивно ідеалістична
  - в. суб'єктивно ідеалістична
  - г. матеріалістична
394. Філософія Р. Декарта:
- а. дуалістична
  - б. матеріалістична
  - в. ідеалістична
  - г. раціоналістична
395. Хто автор крилатого виразу "Існувати – значить бути сприйнятим"?
- а. Р. Декарт
  - б. Т. Гоббс
  - в. Б. Спіноза
  - г. Дж. Берклі

396. Як називається філософський напрям, який розвивав ідеї Р. Декарта?
- а. сенсуалізм
  - б. картезіанство
  - в. концептуалізм
  - г. реалізм
397. Вихідним принципом філософування Р. Декарта був:
- а. діалектика
  - б. сумнів
  - в. інтуїція
  - г. експеримент
398. На думку Т. Гоббса, "природний стан" – це:
- а. любов до ближнього
  - б. боротьба проти несправедливості
  - в. рівновага любові й ненависті
  - г. війна всіх проти всіх
399. Хто автор філософського твору "Левіафан"?
- а. Т. Гоббс
  - б. Аристотель
  - в. Тома Аквінський
  - г. Августин Аврелій
400. Термін "філософія" означає:
- а. любов до мистецтва
  - б. любов до Бога
  - в. любов до мудрості
  - г. любов до істини
401. Предметом вивчення філософії є:
- а. світ у його цілісності
  - б. наукові теорії
  - в. філософські системи
  - г. філософські теорії
402. Як називається здатність оперувати поняттями, судженнями й умовиводами?
- а. інтуїція
  - б. агресія
  - в. абстрактне мислення
  - г. підсвідомість
403. До філософських методологій зараховують:
- а. феноменологію
  - б. праксеологію
  - в. аксіологію
  - г. епістемологію

404. Онтологія – це вчення про:

- а. буття
- б. пізнання
- в. діяльність
- г. поведінку

405. Гносеологія – це вчення про:

- а. діяльність
- б. буття
- в. пізнання
- г. мораль

406. Феноменологія – це вчення про:

- а. обґрунтоване знання
- б. досвід свідомості
- в. природу дійсності
- г. творчу уяву

407. Який чинник відіграв вирішальну роль у становленні свідомості людини?

- а. мова
- б. погодні умови
- в. господарський уклад
- г. географічне середовище

408. Теоретичний світогляд – це:

- а. міфологія
- б. релігія
- в. філософія
- г. мистецтво

409. Відповіді на філософські проблеми шукають у:

- а. повсякденному житті
- б. міркуваннях розуму
- в. результатах наукових досліджень
- г. чуттєвому досвіді

410. Яке явище належить до сфери несвідомого?

- а. думки
- б. мова
- в. дії
- г. інстинкти

411. До сфери несвідомого належать:

- а. сновидіння
- б. цінності
- в. ідеали
- г. світогляд

412. Які відношення є змістом психофізіологічної проблеми?
- а. між тілом і душею
  - б. між правою і лівою півкулями головного мозку
  - в. між буттям і небуттям
  - г. між добром і злом
413. Визначальну роль у традиційному суспільстві, де домінувало сільське господарство, відіграє:
- а. політика
  - б. земля
  - в. гроші
  - г. капітал
414. Для індустріального суспільства, де переважає промисловість, визначальну роль відіграє:
- а. чисельність працівників
  - б. свобода
  - в. капітал
  - г. інформація
415. Буття – це:
- а. усе існуюче
  - б. світ міфічний
  - в. світ людини
  - г. світ культури
416. До системи філософського знання належить
- а. астрологія
  - б. гносеологія
  - в. астрономія
  - г. екологія
417. Філософська дисципліна, предметом якої є мораль, отримала назву
- а. динаміка
  - б. політика
  - в. етика
  - г. лінгвістика
418. Філософська дисципліна, предметом якої є краса, отримала назву
- а. естетика
  - б. морфологія
  - в. статика
  - г. статистика
419. Філософська дисципліна, предметом якої є буття, отримала назву
- а. мораль
  - б. психологія
  - в. статистика
  - г. онтологія

420. Філософська дисципліна, предметом якої є закони й форми мислення, отримала назву
- а. патристика
  - б. логіка
  - в. лінгвістика
  - г. містика
421. Сукупність естетичних, моральних, політичних, економічних, релігійних та інших уявлень, ідеалів і цінностей називається
- а. політика
  - б. світогляд
  - в. мораль
  - г. економіка
422. Специфічною рисою філософії є те, що вона виступає
- а. наслідком розвитку живої природи
  - б. складовою біологічного знання
  - в. формою теоретичного світогляду
  - г. різновидом знання про числа й пропорції
423. Кордоцентризм є рисою української філософії, яка означає
- а. пунктуальність
  - б. філософію серця
  - в. смирення
  - г. матеріалізм
424. Джерелом філософії доби Київської Русі є
- а. "Кобзар"
  - б. "Слово про Ігорів похід"
  - в. "Дух нашої давнини"
  - г. "Опис України"
425. Важливою філософською ідеєю, висловленою М. Гоголем, є
- а. самопізнання є підставою людського щастя
  - б. прийняття християнства визначило цивілізаційний вибір Русі
  - в. найбільше значення для людини має так звана "споріднена праця"
  - г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"
426. Внеском П. Юркевича до української філософії є
- а. вчення про підсвідоме
  - б. вчення про три світи і дві натури
  - в. вчення про серце як джерело моральності
  - г. вчення про "непомітне" зло
427. В XIX столітті філософські ідеї в українській художній літературі продукував
- а. Нестор Літописець
  - б. Пантелеймон Куліш
  - в. Василь Стус

- г. Памво Беринда
428. Автор концепції ідеальної держави в добу античності
- а. Григорій Сковорода
  - б. Платон
  - в. Карл Маркс
  - г. Франческо Петрарка
429. На території Радянської України працювали представники
- а. неофрейдизму
  - б. марксизму
  - в. постмодернізму
  - г. неоплатонізму
430. Гносеологія є вченням про:
- а. культуру
  - б. пізнання
  - в. прекрасне
  - г. суспільство
431. Ключовою філософською ідеєю праці митрополита Іларіона "Слово про закон і благодать" є
- а. три світи і дві натури складають структуру Всесвіту
  - б. прийняття християнства визначило цивілізаційний вибір Русі
  - в. найбільше значення для людини має так звана "споріднена праця"
  - г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"
432. Важливою філософською ідеєю, висловленою Т. Шевченком, є
- а. ідея насильницької народної революції
  - б. три світи і дві натури складають структуру Всесвіту
  - в. найбільше значення для людини має так звана "споріднена праця"
  - г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"
433. Важливою філософською ідеєю, висловленою Г. Сковородою, є
- а. людина приречена на страждання
  - б. прийняття християнства визначило цивілізаційний вибір Русі
  - в. для людини надзвичайно важливою є "сродна" праця
  - г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"
434. Негативне ставлення до християнської етики милосердя властиве концепції німецького філософа
- а. Б. Паскаля
  - б. Н. Аббаньяно
  - в. Ф. Ніцше
  - г. Г. Марсея
435. Осмислення людського буття через категорію абсурду властиве концепції французького філософа
- а. К. Ясперса

- б. Х. Ортеги-і-Гассета
- в. А. Камю
- г. Дж. Джентіле

436. Аналіз свідомості й культури через категорію позасвідомого властивий концепції австрійського дослідника

- а. В. Джеймса
- б. Х. Ортеги-і-Гассета
- в. З. Фрейда
- г. Н. Аббаньяно

437. Проблема – це:

- а. знання про пізнання
- б. знання про знання
- в. знання про незнання
- г. незнання про знання

438. Методом емпіричного пізнання є:

- а. спостереження
- б. ідеалізація
- в. абстрагування
- г. формалізація

439. Методом теоретичного пізнання є:

- а. експеримент
- б. гіпотетико-дедуктивний метод
- в. опис
- г. вимірювання

440. Філософська антропологія – це вчення про:

- а. природу
- б. людину
- в. культуру
- г. цивілізацію

441. Процес формування людини називається:

- а. антропогенез
- б. адаптація
- в. соціалізація
- г. ресоціалізація

442. Людина є істотою:

- а. біологічною
- б. соціальною
- в. біосоціальною
- г. метафізичною

443. Осмислення проблеми протистояння культури й цивілізації властиве концепції німецького

філософа

- а. А. Камю
- б. О. Шпенглера
- в. Дж. Джентіле
- г. Н. Аббаньяно

444. Твердження про те, що вирішення філософських проблем можливе на ґрунті релігійного світогляду, властиве концепції французького філософа

- а. О. Шпенглера
- б. Ж. Марітена
- в. Ф. Ніцше
- г. Б. Рассела

445. Поняття абсолютної ідеї та діалектики належать до філософської концепції такого представника німецької класичної філософії, як

- а. О. Шпенглер
- б. Г. Гегель
- в. Ф. Ніцше
- г. З. Фрейд

446. Антропологічний поворот у німецькій класичній філософії здійснив

- а. А. Камю
- б. Ж.-Ж. Руссо
- в. Л. Фоєрбах
- г. Н. Аббаньяно

447. Поняття категоричного імперативу та обов'язку належать до етики представника німецької класичної філософії

- а. І. Канта
- б. Ф. Ніцше
- в. К. Ясперса
- г. Д. Лукача

448. Аксиологія визначається як вчення про

- а. цінності, оцінки, ідеали
- б. соціальну справедливість
- в. свободу і відповідальність
- г. життя і смерть

449. Розрізнення трьох джерел пізнання (чуття, розсудку й розуму) властиве концепції німецького філософа

- а. І. Канта
- б. Н. Аббаньяно
- в. Ж. Марітена
- г. Ж.-Ж. Руссо

450. Соціальна філософія – це вчення про:

- а. культуру
- б. суспільство
- в. історію
- г. прогрес

451. Ноосфера – це:

- а. розвинута біосфера
- б. стан стратосфери
- в. сфера, побудована розумом
- г. стан літосфери

452. Філософія історії – це вчення про:

- а. прогрес і регрес
- б. походження світу
- в. спрямованість і смисл історичного процесу
- г. походження світового порядку

453. Що охоплює категорія буття?

- а. суб'єктивну реальність
- б. об'єктивну реальність
- в. природні процеси
- г. всі варіанти вірні

454. Цивілізація – це:

- а. наукова концепція
- б. структура суспільства
- в. культурний розвиток суспільства
- г. просторові межі суспільства

455. Цивілізація і культура співвідносяться таким чином:

- а. цивілізація старша за культуру
- б. культура виникла раніше за цивілізацію
- в. культура і цивілізація виникли одночасно
- г. цивілізація та культура – одне й те саме

456. В яку епоху було введено поняття "буття" і "небуття"?

- а. Середньовіччя
- б. Відродження
- в. Античності
- г. Нового часу

457. Яке із вказаних філософських понять є найбільш загальним?

- а. буття
- б. пізнання
- в. людина
- г. світ

458. Хто запровадив у науку поняття "лібідо"?

- а. З. Фройд
- б. Сократ
- в. Платон
- г. Парменід

459. Проблема пізнання у філософії досліджується:

- а. етикою
- б. епістемологією
- в. естетикою
- г. логікою

460. Позиція агностицизму щодо можливостей людини виходить з того, що в ході пізнання світу відбувається:

- а. лобіювання інтересів правлячої еліти
- б. неповний збіг змісту думки з об'єктом пізнання
- в. згода учених щодо певної думки
- г. політична заангажованість учених

461. Що таке гносеологія?

- а. наука, що вивчає процес пізнання
- б. вчення про норми й засади людських стосунків
- в. наука, що вивчає суспільство
- г. наука, що вивчає поведінку людини

462. Процес пізнання можливий при наявності об'єкта та суб'єкта пізнання. Хто такий суб'єкт пізнання?

- а. те, що пізнають
- б. суспільна істота
- в. метод
- г. високорозвинуті тварини (ссавці)

463. Яка форма пізнання належить до першого з рівнів пізнання – чуттєвого?

- а. досвід
- б. експеримент
- в. гіпотеза
- г. уявлення

464. До методів суто теоретичного дослідження належать:

- а. експеримент
- б. єдність логічного та історичного
- в. практика
- г. вимірювання

465. Геліоцентрична теорія була створена і обґрунтована:

- а. М. Коперніком
- б. Миколою Кузанським
- в. Томою Аквінським
- г. Дж. Бруно

466. Пантеїзм визначають як:
- а. ототожнення, повна єдність Бога і природи
  - б. виокремлення Бога з контексту природи, обґрунтування його існування як самостійної духовної сутності
  - в. заперечення існування Бога
  - г. позиція, згідно з якою, Бог і природа – незалежні одне від одного
467. Формою раціонального пізнання є:
- а. відчуття
  - б. судження
  - в. емоції
  - г. почуття
468. Раціональне пізнання виступає у формі:
- а. спогаду
  - б. переживання
  - в. поняття
  - г. пам'яті
469. Гносеологія, як розділ філософського знання, досліджує:
- а. комунікацію
  - б. взаємодію
  - в. спілкування
  - г. пізнавальний процес
470. Досвід лежить в основі:
- а. ідеалізму
  - б. емпіризму
  - в. логіки
  - г. духовності
471. Хто філософів Нового часу розробляв дедуктивний метод?
- а. Р. Декарт
  - б. Платон
  - в. Аристотель
  - г. Сократ
472. Як називається філософський підхід епохи Відродження, що проголошує людину, її свободу і гідність як вищу цінність?
- а. гуманізм
  - б. альтруїзм
  - в. реалізм
  - г. егоїзм
473. До основних форм раціонального пізнання не належить:
- а. відчуття
  - б. поняття

- в. категорії
- г. судження

474. Існують два рівні наукового пізнання:

- а. чуттєвий і раціональний
- б. образний й емоційний
- в. індивідуальний і груповий
- г. буденний і теоретичний

475. Логічна операція, що передбачає перехід від окремого до загального, називається:

- а. індукція
- б. мислення
- в. речення
- г. процес

476. Логічна операція переходу від загального до окремого називається:

- а. дедукція
- б. процес
- в. моделювання
- г. речення

477. У західній філософії синонімом терміну "гносеологія" виступає:

- а. стратегія
- б. теорія
- в. епістемологія
- г. парадигма

478. Яка ідея стала основою середньовічної гносеології?

- а. ідея одкровення
- б. ідея творчості
- в. ідея креативності
- г. ідея комунікації

479. Які мислителі античності здійснили найбільший вплив на розвиток середньовічної філософії?

- а. Платон, Аристотель
- б. Сократ, Фрейд
- в. Аристотель, Бруно
- г. Протагор, Шопенгауер

480. Початковим періодом середньовічної філософії є:

- а. патристика
- б. раціоналізм
- в. схоластика
- г. томізм

481. Формою чуттєвого пізнання є:

- а. теорія
- б. умовивід

- в. сприйняття
  - г. гіпотеза
482. Визначення істини як відповідності наших знань речам дав античний філософ:
- а. Р. Декарт
  - б. К. Маркс
  - в. Тома Аквінський
  - г. Аристотель
483. Який із методів належить до теоретичного пізнання?
- а. спостереження
  - б. мисленнєвий експеримент
  - в. експеримент
  - г. вимірювання
484. У творчості якого філософа відбувся синтез античної філософії і християнської традиції?
- а. Августина
  - б. Платона
  - в. Аристотеля
  - г. Фрейда
485. Сукупність прийомів, процедур, правил, що застосовуються для отримання достовірного знання, називається:
- а. методом
  - б. парадигмою
  - в. концепцією
  - г. теорією
486. Форма організації наукового знання, яка дає цілісне уявлення про закономірності та сутність досліджуваного об'єкта, називається:
- а. умовиводом
  - б. теорією
  - в. судженням
  - г. реченням
487. У трактуванні істини постулат Протагора, що "людина є мірою всіх речей", став класичним обґрунтуванням:
- а. естетизму
  - б. моралізму
  - в. релятивізму
  - г. догматизму
488. Як називається форма думки, яка фіксує загальні і суттєві властивості й відношення предметів, речей, явищ, процесів?
- а. символ
  - б. концепт
  - в. знак
  - г. поняття

489. Як називається метод, згідно з яким на основі подібності предметів за певними властивостями робиться висновок про подібність цих предметів за іншими властивостями, тобто здійснюється перенесення деяких ознак, властивостей, притаманних одному предмету, на інший, який до нього подібний?

- а. схожості
- б. близькості
- в. аналогія
- г. узагальнення

490. Гносеологія досліджує:

- а. природу пізнання та його можливості
- б. сутність людини
- в. першооснову всіх речей, явищ і процесів
- г. сутність і сенс історії

491. Проблема визначається як:

- а. момент і механізм заміни старої якості новою
- б. свідоме спотворення істини
- в. ілюзорне усвідомлення дійсності
- г. знання про незнання

492. У Середньовіччі філософія по відношенню до теології образно вважалась:

- а. "служницею"
- б. "матір'ю"
- в. "сестрою"
- г. "подругою"

493. Філософська концепція, що піддає сумніву можливість пізнання об'єктивної дійсності в силу того, що знання про речі змінюються, а тому про річ можна сказати двояко: як позитивно, так і негативно:

- а. моралізм
- б. скептицизм
- в. нігілізм
- г. матеріалізм

494. Яке поняття є ключовим для розуміння емпіризму?

- а. почуття
- б. інтуїція
- в. чуттєвий досвід
- г. практика

495. Усі речі, на думку Піфагора, узгоджуються з:

- а. душею
- б. простором
- в. космосом
- г. числом

496. Кому із філософів належить вислів: "Людина – це міра всіх речей"?

- а. Протагор
- б. Микола Кузанський
- в. Джордано Бруно
- г. Томмазо Кампанелла

497. Якій концепції належить трактування істини як відповідності висловів фактам?

- а. конвенціоналістській
- б. кореспондентській
- в. когерентності
- г. прагматичній

498. Яким поняттям Платон позначив вічне, єдине, незмінне начало всіх речей?

- а. ідея
- б. культура
- в. прогрес
- г. регрес

499. Яка галузь філософії вивчає найзагальніші проблеми культури?

- а. етика
- б. культурологія
- в. філософія культури
- г. логіка

500. Яка з названих категорій є основоположною в гносеології (теорії пізнання)?

- а. матерія
- б. істина
- в. бог
- г. буття